

Hallituksen esitys Eduskunnalle vuoden 2008 tuloveroasteikkolaiksi ja eräiksi muiksi tuloveroperusteita koskeviksi muutoksiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esitys sisältää ehdotuksen vuoden 2008 valtionverotuksessa sovellettavaksi progressiiviseksi tuloveroasteikkoksi.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tuloverolakia, verotusmenettelystä annettua lakia sekä rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annettua lakia.

Vuoden 2008 verokevennyksiin liittyen tuloverolaisissa säädettyä kunnallisverotuksen ansiotulovähennystä ehdotetaan kasvatettavaksi. Eläketulon verotuksen keventämiseksi valtionverotuksen eläketulovähennystä kasvatettaisiin. Lahjoitusvähennys laajennettaisiin koskemaan yliopistorahastoille annettuja lahjoituksia. Tieteen, taiteen tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen annettujen vähennyskelpoisten lahjoitusten enimmäismäärät ehdotetaan tarkistettaviksi. Lisäksi lahjoitusvähennyksen soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että vähennyskelpoisen lahjoituksen saaja voisi asua myös muussa Euroopan talusalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa. Opintorahavähennyksen enimmäismäärää korotettaisiin.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että tuloverolakiin otettaisiin säännökset uudesta työasuntovähennyksestä. Vähennys myönnettäisiin tietyin edellytyksin verovelvolliselle, joka joutuu työn vuoksi pitämään kahta asun-

toa. Vähennys olisi määrältään kaavamainen. Tuloverolakiin otettaisiin säännös arvoosuusjärjestelmään kuuluvan omaisuuden luovutusjärjestyksestä. Verovapaaksi tuloksi säädettäisiin se taloudellinen hyöty, jonka rikoksentekijä saa työstä, jonka hän tekemänsä rikoksen hyvittämiseksi tekee asianomistajan hyväksi.

Verotusmenettelystä annetussa laissa säädetty ulkomaisen elinkeinonharjoittajan edustajan sekä ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttorin johtajan verovastuusäännös muutettaisiin vastaamaan Euroopan yhteisön oikeuden vaatimuksia. Verotusmenettelystä annetussa laissa säädettyä rahalaitosten tiedonantovelvollisuutta laajennettaisiin liittyen niiden säilyttämien arvopapereiden myyntiin.

Rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetussa laissa tarkoitettu mahdollisuus valita progressiivinen verotus laajennettaisiin myös tutkijadirektiivissä tarkoitettuihin oleskeluluvan haltijoihin, jotka ovat rajoitetusti verovelvollisia.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 2008 alusta. Lakeja sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2008 toimitettavassa verotuksessa.

Esitys liittyy valtion vuoden 2008 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	4
1 NYKYTILA.....	4
1.1 Ansiotulojen verotuksen keventäminen.....	4
1.2 Eläketulon verotus.....	4
1.3 Lahjoitusvähennys.....	5
1.4 Kotipaikkakunnan ulkopuolella tapahtuvan työskentelyn tukeminen verotuksessa.....	7
Asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten vähennysoikeus.....	7
Viikonloppumatkojen vähennysoikeus.....	8
Vieraalla paikkakunnalla olevan asunnon kulut verotuksessa.....	8
Omistusasumisen tukeminen.....	8
1.5 Opintorahavähennys.....	9
1.6 Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan omaisuuden luovutusjärjestys.....	9
1.7 Työllä suoritettava korvaus rikosasioiden sovittelussa.....	10
1.8 Luovutusvoiton ja luovutustappion laskemiseksi tarpeellisia tietoja koskeva sivullisen tiedonantovelvollisuus.....	11
1.9 Ulkomaisen elinkeinonharjoittajan Suomessa olevan edustajan verovastuu.....	11
1.10 Tutkijadirektiivin nojalla oleskeluluvan saaneiden rajoitetusti verovelvollisten verotus.....	12
2 EHDOTETUT MUUTOKSET.....	12
2.1 Ansiotulojen verotuksen keventäminen.....	12
2.2 Eläketulon verotuksen keventäminen.....	13
2.3 Lahjoitusvähennys.....	13
2.4 Työasuntovähennys.....	15
2.5 Opintorahavähennys.....	16
2.6 Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan omaisuuden luovutusjärjestys.....	16
2.7 Työllä suoritettava korvaus rikosasioiden sovittelussa.....	16
2.8 Luovutusvoiton ja luovutustappion laskemiseksi tarpeellisia tietoja koskeva sivullisen tiedonantovelvollisuus.....	17
2.9 Ulkomaisen elinkeinonharjoittajan Suomessa olevan edustajan verovastuu.....	17
2.10 Tutkijadirektiivin nojalla oleskeluluvan saaneiden rajoitetusti verovelvollisten verotus.....	18
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	18
3.1 Taloudelliset vaikutukset.....	18
Ansiotulojen verotuksen keventäminen.....	18
Eläketulon verotuksen keventäminen.....	19
Lahjoitusvähennys.....	20
Työasuntovähennys.....	21
Työllä suoritettava korvaus rikosasioiden sovittelussa.....	22
Muut ehdotukset.....	22
3.2 Hallinnolliset vaikutukset.....	22
Lahjoitusvähennys.....	22
Työasuntovähennys.....	22
Luovutusvoiton ja luovutustappion laskemiseksi tarpeellisia tietoja koskeva sivullisen tiedonantovelvollisuus.....	23
Muut ehdotukset.....	23
4 ASIAN VALMISTELU.....	23

5	RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	23
	YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	23
1	LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT	23
1.1	Vuoden 2008 tuloveroasteikkolaki	23
1.2	Tuloverolaki	23
1.3	Laki verotusmenettelystä	27
1.4	Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta	27
2	VOIMAANTULO.....	28
	LAKIEHDOTUKSET	29
	Vuoden 2008 tuloveroasteikkolaki.....	29
	tuloverolain muuttamisesta.....	30
	verotusmenettelystä annetun lain 17 ja 52 §:n muuttamisesta	33
	rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta	34
	LIITE	35
	RINNAKKAISTEKSTI.....	35
	tuloverolain muuttamisesta.....	35
	verotusmenettelystä annetun lain 17 ja 52 §:n muuttamisesta	39
	rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta	41

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Ansiotulojen verotuksen keventäminen

Pääministeri Vanhasen toisen hallituksen ohjelman mukaan työn verotusta kevennetään hallituskaudella yhteensä 1,1 miljardilla eurolla. Veropoliittiset toimet mitoitetaan niin, etteivät ne vaaranna julkisen talouden pitkän ajan kestävyyttä eivätkä Suomen vakaushjelmaan sisältyviä sitoumuksia. Veromuutosten ajoituksessa otetaan huomioon suhdannetilanne kasvun pitämiseksi mahdollisimman vakaana. Tuloverokevennysten mitoituksessa ja ajoituksessa otetaan huomioon lisäksi palkkaratkaisut. Veropoliittikan painopiste on työn verotuksen keventämisessä. Tuloverotusta kevennetään kaikissa tuloluokissa.

Taloukasvun arvioidaan jatkuvan vahvana vuonna 2007 samoin kuin vuonna 2008. Jo useita vuosia kestäneen nopean taloukasvun myötä taloudessa on havaittavissa ylikuumentumisen merkkejä. Liittokierroksella käytyjen palkkaneuvottelujen tuloksena palkankorotukset ovat muodostuneet viime vuosia suuremmiksi useilla aloilla, ja ansiotasoindeksin muutokseksi vuonna 2008 arvioidaan 5 prosenttia.

Viime vuosina hallitukset ovat usein tukenet tulopoliittisten kokonaisratkaisujen yhteydessä sovittuja maltillisia palkankorotusratkaisuja tuloverokevennyksin. Kun huomioidaan talouden ylikuumentumisriski sekä se, että palkankorotukset ovat muodostuneet suuremmiksi kuin aikaisemmin, on vuonna 2008 perusteltua pidättäytyä mittavista verokevennyksistä. Näin voidaan säästää verokevennyksivaraa hallituskauden loppupuolelle, jolloin taloukasvun hidastuminen sekä väestön ikääntyminen saattavat antaa aiheutta työllisyyden ja kotimaisen kysynnän tukemiseen myös veronkevennyksin.

Viime vuosina verokevennykset on toteutettu tuloveroasteikkoon tehtyjen kevennysten lisäksi yleensä kasvattamalla joko kunnallisverotuksen tai valtionverotuksen ansiotulovähennystä. Kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksestä säädetään tuloverolain (1535/1992) 105 a §:ssä ja valtionverotuksen

ansiotulovähennyksestä tuloverolain 125 §:ssä. Molemmat vähennykset lasketaan verovelvollisen ansaitsemien veronalaisten palkkatulojen, muusta toiselle suoritetusta työstä, tehtävästä tai palveluksesta saatujen ansiotulojen, ansiotulona pidettävien käyttökorvausten, jaettavan yritystulon ansiotuloosuuden sekä yhtymän osakkaan elinkeinotoiminnan tai maatalouden ansiotuloosuuden perusteella. Ansiotulovähennykset kohdistuvat palkkatuloon ja muuhun aktiivituloon, jolloin verojen kevennys kohdistuu ansiotulovähennyksen vaikutusalueella työn verotukseen.

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys on 49 prosenttia mainittujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta tulojen 7 230 euron määrään saakka ja sen ylittävältä osalta 26 prosenttia. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 3 250 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 14 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 4 prosentilla puhtaan ansiotulon 14 000 euroa ylittävältä osalta. Kun puhdas ansiotulo on noin 95 000 euroa, kunnallisverotuksen ansiotulovähennystä ei myönnetä.

Valtionverotuksen ansiotulovähennys on 3,6 prosenttia mainittujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 400 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 33 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 0,9 prosentilla puhtaan ansiotulon 33 000 euroa ylittävältä osalta. Vähennys tehdään ennen muita ansiotulosta valtiolle suoritettavasta tuloverosta tehtäviä vähennyksiä. Kun puhdas ansiotulo on noin 77 500 euroa, valtionverotuksen ansiotulovähennystä ei myönnetä.

1.2 Eläketulon verotus

Erilaisia ansiotuloja kohdellaan verotuksessa eri tavoin. Esimerkiksi palkkatulon ja eläketulon verotus poikkeaa toisistaan sen vuoksi, että niistä tehdään verotuksessa erilaiset vähennykset. Eläketulosta tehdään valtionverotuksen ja kunnallisverotuksen eläketulovähennykset, joita ei saa muista tuloista. Palkkatulosta tehdään tulonhankkimisvähennys sekä valtionverotuksen ja kunnallisvero-

tuksen ansiotulovähennykset, joita ei puolestaan saa eläketulosta.

Eläketulovähennysten vuoksi pienituloisten eläkeläisten verotus on olennaisesti palkkatulojen verotusta kevyempää. Näin on ollut vuoden 1983 kansaneläkeuudistuksesta alkaen, jolloin veronalaiseksi säädetyn täyden kansaneläkkeen suuruisen eläketulon verotomuus turvattiin eläketulovähennyksillä. Toisaalta palkkatulojen verotus on ollut tiettyillä tulotasoilla hieman kevyempää jo 1970-luvulta lähtien palkkatulosta myönnettujen vähennysten vuoksi. Palkkatulojen muita tuloja kevyempi verotus kannustaa työn tekemiseen ja työn vastaanottamiseen.

Palkkatulon verotuksen taso alkoi enenevässä määrin eriytyä samansuuruisen eläkkeen veroasteen tuntumasta viime vuosikymmenen puolivälistä alkaen, kun viime hallitukset ovat työllisyyden parantamiseksi kohdistaneet verokevennykset työn verotukseen. Tällöin verokevennykset on toteutettu kaikkiin ansiotuloihin kohdistuvien tuloveroasteikon kevennysten lisäksi erityisesti ansiotulovähennysten avulla, jotka kohdistuvat palkkatuloon ja muuhun aktiivituloon. Eläketulojen verotusta ei siten ole viime vuosina kevennetty yhtä paljon kuin palkansaajien verotusta. Eläkkeensaajat ovatkin kokeneet tulleensa kohdelluiksi epäoikeudenmukaisesti suhteessa palkansaajiin.

Eläketulon veroaste on palkkatulon veroastetta korkeampi tulovälillä 13 000—31 000 euroa. Enimmillään veroaste-ero on 2,5 prosenttiyksikköä, kun verrataan keskenään eläkkeensaajan ja 53 vuotta täyttäneen palkansaajan veroastetta. Vertailussa on otettu huomioon 53 vuotta täyttäneen palkansaajan maksama korotettu palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu.

Eläketulon veroasteeseen voidaan vaikuttaa ennen kaikkea eläketulovähennyksillä. Valtionverotuksen eläketulovähennyksestä säädetään tuloverolain 100 §:ssä ja kunnallisverotuksen eläketulovähennyksestä tuloverolain 101 §:ssä. Eläketulovähennykset tehdään verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta.

Valtionverotuksessa täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että luvulla 2,22 kerrotun täyden kansaneläkkeen määrästä vähennetään progressiivisen tuloveroasteikon alimman verotettavan tulon määrä ja jäännös pyöristetään seuraavaan täyteen

kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei voi olla eläketulon määrää suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo on suurempi kuin täyden eläketulovähennyksen määrä, eläketulovähennystä pienennetään 70 prosentilla määrästä, jolla puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän.

Valtionverotuksen täyden eläketulovähennyksen määrää laskettaessa täytenä kansaneläkkeenä pidetään yksinäiselle henkilölle verovuonna ensimmäisessä kuntaryhmässä maksetun täysimääräisen kansaneläkkeen määrää.

Kunnallisverotuksessa täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että luvulla 1,37 kerrotun täyden kansaneläkkeen määrästä vähennetään täyden perusvähennyksen määrä ja jäännös pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei kuitenkaan voi olla eläketulon määrää suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän, eläketulovähennystä pienennetään 70 prosentilla ylimenevän osan määrästä.

Kunnallisverotuksen täyden eläketulovähennyksen määrää laskettaessa täytenä kansaneläkkeenä pidetään verovuonna yksinäiselle henkilölle ensimmäisessä kuntaryhmässä maksetun täysimääräisen kansaneläkkeen määrää. Verovelvolliselle, johon sovelletaan tuloverolain puolisoa koskevia säännöksiä, myönnetään kunnallisverotuksessa puolison eläketulovähennys. Puolison eläketulovähennys lasketaan edellä muuten mainitulla tavalla, paitsi puolison täytenä kansaneläkkeenä pidetään verovuonna puolisolle ensimmäisessä kuntaryhmässä maksetun täysimääräisen kansaneläkkeen määrää.

1.3 Lahjoitusvähennys

Verovelvollinen voi verotuksessa vähentää veronalaisen tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuneet kulut. Muut kulut eivät lähtökohtaisesti ole verotuksessa vähennyskelpoisia. Esimerkiksi yleishyödylliseen toimintaan annetut lahjoitukset ja avustukset eivät liity tulon hankkimiseen tai säilyttämiseen, eivätkä ne siten ole verotuksessa vähennyskelpoisia. Erityisen lahjoitusvähennyksen perusteella tietyt lahjoitukset ovat

kuitenkin yhteisöjen verotuksessa vähennyskelpoisia.

Nykyisin lahjoitusvähennyksestä säädetään tuloverolaissa. Tuloverolain 57 §:n mukaan yhteisö saa valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävällä tavalla vähentää tulostaan:

1) vähintään 850 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen Suomen valtiolle, suomalaiselle yliopistolle tai korkeakoululle taikka sellaiselle Verohallituksen nimeämälle suomalaiselle yhdistykselle, laitokselle tai säätiölle, jonka varsinaisena tarkoituksena on suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttäminen;

2) vähintään 850 euron ja enintään 25 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen Suomen valtiolle, suomalaiselle yliopistolle tai korkeakoululle taikka sellaiselle Verohallituksen nimeämälle suomalaiselle yhdistykselle, laitokselle tai säätiölle, jonka varsinaisena tarkoituksena on tieteen tai taiteen tukeminen.

Verohallitus nimeää hakemuksesta lahjoituksensaajat enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Ennen nimeämispäätöksen tekemistä Verohallituksen on hankittava lausunto lahjoitusten verovapauslautakunnalta. Nimeämispäätöksessä voidaan asettaa ilmoittamisvelvollisuutta koskevia ehtoja. Verohallitus voi peruuttaa päätöksensä, jos nimetty lahjoituksensaaja ei täytä sille nimeämispäätöksessä asetettuja ehtoja tai jos sen varsinaisena tarkoituksena ei enää ole suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttäminen taikka tieteen tai taiteen tukeminen. Ennen päätöksen peruuttamista verohallituksen on hankittava lausunto lahjoitusten verovapauslautakunnalta. Lahjoituksensaajalle on varattava tilaisuus tulla peruuttamisasiassa kuulluksi.

Valtiovarainministeriön asettamassa lahjoitusten verovapauslautakunnassa on puheenjohtaja ja neljä muuta jäsentä. Lautakunnan puheenjohtaja on määrättävä valtiovarainministeriön virkamiehistä. Jäsenistä yksi määrätään opetusministeriön virkamiehistä ja yksi Suomen Akatemian, yksi taiteen keskustuslautakunnan sekä yksi museoviraston ehdottamista henkilöistä.

Lahjoitusvähennyksen etuna voidaan pitää sitä, että sen avulla voidaan yhdistää julkinen

ja yksityinen tuki tieteelle, taiteelle ja suomalaiselle kulttuuriperinteelle ja siten osaltaan vähentää paineita yksinomaan julkisen tuen lisäämiseksi. Perusteena lahjoitusvähennykselle onkin ollut se, että vähennyksen avulla voidaan saada kohtuullisella julkisen sektorin panostuksella tieteen, taiteen ja suomalaisen kulttuuriperinnön tukemiseksi elinkeinoelämästä lahjoituksia, jotka muutoin jäisivät ehkä kokonaan tekemättä.

Lahjoitusvähennyksen enimmäismäärä tieteen ja taiteen tukemiseksi on vuodesta 1982 asti ollut noin 25 000 euroa. Lahjoitusvähennyksen enimmäismäärien korottamiseen ei ole ollut suurta tarvetta, sillä verovähennykseen oikeutettujen yhteisöjen nimeämiskäytännön yhteydessä saaduista lahjoitustiedoista käy ilmi, että nykyinen yläraja on melko harvoin ylitetty. Suomalaisen kulttuuriperinteen tukemiseksi tehdyissä lahjoituksissa ylärajaa ei tällä hetkellä ole, mutta lahjoitukset ovat tähänkin tarkoitukseen jääneet keskimäärin melko vaatimattomiksi.

Useat eri tahot ovat viime vuosina ehdottaneet lahjoitusvähennyksen enimmäismäärän selvää korottamista tieteen tukemiseksi. Globalisaatiotyöryhmä on vuonna 2004 antamassaan loppuraportissa (Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 19/2004) esittänyt, että yritysten ja tutkimusorganisaatioiden välistä yhteistyötä tulisi eri tavoin kehittää. Eräänä toimenpide-ehdotuksena työryhmä on esittänyt yritysten korkeakouluille tekemien perustutkimuksen rahoituksen suunnattujen lahjoitusten verovapausrajan korottamista. Myös useat muut tahot ovat esittäneet tutkimukseen annettavien lahjoitusten verovähennysoikeuden ylärajan merkittävää korottamista tutkimustyön edistämiseksi. Lahjoitusvähennyksen korottamista on esitetty muun muassa Elinkeinoelämän valtuuskunnan EVA:n vuonna 2006 julkaisemassa raportissa (Lahjoitukset kasvuun verovähennyksin) ja opetusministeriön vuonna 2007 julkaisemassa raportissa, jossa ehdotetaan teknillisen korkeakoulun, Helsingin kauppakorkeakoulun ja Taideteollisen korkeakoulun yhdistämistä uudeksi yliopistoksi (Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2007:16).

Voimassa olevan lahjoitusvähennyssääntöksen sanamuodon mukaan Verohallitus voi nimetä vähennyskelpoisen lahjoituksen saajaksi suomalaisen yhdistyksen, laitoksen tai

säätiön, jonka varsinaisena tarkoituksena on tieteen tai taiteen tukeminen taikka suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttäminen. Käytännössä on kuitenkin esiintynyt tapauksia, joissa yleishyödyllistä toimintaa harjoittavan yhdistyksen yhteyteen on perustettu erillinen rahasto, jonka varsinaisena tarkoituksena on ollut esimerkiksi tieteen tukeminen. Kun tällaisen yhdistyksen varsinaisena tarkoituksena ei ole tieteen tai taiteen tukeminen taikka suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttäminen, yhdistyksen yleiseen toimintaan annettavia lahjoituksia ei voida hyväksyä vähennyskelpoisiksi. Käytännössä nimeäminen on kuitenkin voitu myöntää yhdistykselle lahjoitusvähennyksen edellytykset täyttävälle rahastolle annettavien lahjoitusten osalta.

Yliopistolakiin (645/1997) lisättiin vuonna 2006 säännökset yliopistorahastosta. Yliopistolain 39 §:n 1 momentin mukaan yliopistolla on oikeus ottaa vastaan lahjoitus- ja testamenttivaroja sekä säätiöiltä ja yksityisiltä yhteisöiltä siirrettäviä varoja valtiosta erillään olevaan yliopistorahastoon. Yliopistorahaston varoja voidaan käyttää yliopiston toimintaan. Yliopistorahaston varoilla voidaan myös palkata yliopistolle valtion palvelusuhteessa olevaa henkilöstöä ja perustaa valtion virkoja.

Yliopistolain 39 §:n 2 momentin mukaan yliopistorahastoa hoidetaan erillään valtion talousarviossa yliopistoille myönnettyistä varoista, ja yliopistorahasto on kirjanpidossa erotettava valtion kirjanpidosta. Yliopistorahasto tekee omissa nimissään rahastoa ja sen varoja koskevat oikeustoimet ja käyttää niiden osalta puhevaltaa tuomioistuimissa ja muussa viranomaisessa. Yliopistorahasto vastaa sitoumuksistaan omilla varoillaan eikä valtio ole niistä vastuussa.

Yliopistorahasto on erillinen oikeushenkilö. Tuloverolain 3 §:n mukaan yliopistorahasto katsotaan verotuksessa yhteisöksi. Yliopistorahastoa ei ole mainittu tuloverolain 57 §:ssä tahona, jolle voitaisiin antaa vähennyskelpoisia lahjoituksia. Myöskään Verohallitus ei säännöksen perusteella voi nimetä yliopistorahastoa vähennyskelpoisen lahjoituksen saajaksi.

Voimassa oleva lahjoitusvähennys koskee ainoastaan kotimaisia lahjansaajia. Lahjoitus on siten vähennyskelpoinen ainoastaan silloin, kun lahja annetaan Suomen valtiolle

taikka kotimaiselle yliopistolle tai korkeakoululle. Lisäksi Verohallitus voi nimetä ainoastaan kotimaisen yhdistyksen, laitoksen tai säätiön vähennyskelpoiseksi lahjoituksen saajaksi. Säännös on ongelmallinen yhteisön oikeuden näkökulmasta, sillä vastaaville Euroopan talousalueella oleville tahoille annetut lahjoitukset eivät ole vähennyskelpoisia.

Asiaa voidaan tarkastella joko lahjoittajan tai lahjansaajan näkökulmasta. Yritys, joka on lahjoittanut toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa olevalle esimerkiksi tiedettä tukevalle säätiölle rahalahjoituksen, on huonommassa asemassa kuin yritys, joka on antanut vastaavan lahjoituksen kotimaiselle tiedettä tukevalle säätiölle, sillä toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon lahjoituksen tehneellä yrityksellä on korkeampi verorasitus. Vastaavasti toisessa Euroopan talousalueeseen luuluvassa valtiossa olevalla säätiöllä ei ole vastaavaa mahdollisuutta saada pääomia suomalaiselta yritykseltä kuin kotimaisella säätiöllä, koska suomalaisen yrityksen on edullisempaa tukea kotimaista säätiötä sille annettujen rahalahjoitusten ollessa verotuksessa vähennyskelpoisia.

1.4 Kotipaikkakunnan ulkopuolella tapahtuvan työskentelyn tukeminen verotuksessa

Asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten vähennysoikeus

Tuloverolain 29 §:n nojalla verovelvollisella on oikeus vähentää verotuksessa tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneet menot. Sitä vastoin elantomenot ovat vähennyskeltottomia. Asunnon ja työpaikan väliset matkakulut on katsottu osittain tulonhankkimismenojen luonteisiksi, ja ne on säädetty rajoitetusti vähennyskelpoisiksi. Asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten vähennyskelpoisuudesta säädetään tuloverolain 93 §:ssä. Säännöksen mukaan ansiotulon hankkimisesta johtuneina menoina pidetään myös matkakustannuksia asunnosta työpaikkaan ja takaisin halvimmän kulkuneuvon käyttökustannusten mukaan laskettuina. Näitä matkakustannuksia voidaan vähentää enintään 7 000 euroa ja vain siltä osin kuin ne ylittävät verovuonna 500 euron omavastuu-

osuuden. Vähennyksen yläraja oli vuoteen 2006 asti 4 700 euroa. Lainmuutoksen myötä verotuksen kautta annettava tuki asunnon ja työpaikan välisiin matkoihin kasvoi niillä henkilöillä, jotka kulkevat pitkiä työmatkoja.

Käytännössä enimmäisvähennyksen tehneet ovat yleensä verovelvollisia, jotka voivat vähentää päivittäiset työmatkansa oman auton käytön mukaan laskettuna. Omaan autoa käytettävien osalta enimmäismäärän korotus 7 000 euroon tarkoitti verotuksessa tuettavien ajokilometrien lisääntymistä 22 380 kilometristä 33 330 kilometriin vuodessa. Edellä mainittu tarkoittaa noin 145 kilometrin mitaista päivittäistä työmatkaa, kun työpäivien lukumääräksi arvioidaan 230 päivää vuodessa.

Asunnon ja työpaikan välisten matkojen perusteella myönnettävää vähennystä voidaan pitää määrältään merkittävänä. Vuodelta 2005 toimitetussa verotuksessa vähennys myönnettiin 760 000 verovelvolliselle vähennyksen yhteismäärän ollessa noin 1,03 miljardia euroa.

Viikonloppumatkojen vähennysoikeus

Tuloverolain 93 §:n 3 momentin mukaan asunnon ja työpaikan välisiä matkoja koskevia säännöksiä sovelletaan myös laskettaessa vähennystä viikonloppumatkoista asunnon ja erityisen työntekemispaikan välillä.

Viikonloppumatkan käsitettä ei ole tuloverolaissa täsmällisesti määritelty, vaan vähennysoikeus perustuu vakiintuneeseen verotus- ja oikeuskäytäntöön. Verovelvollinen on saanut vähentää matkakulut puolisonsa tai perheensä luona käynnistä yleensä kerran viikossa halvinta kulkuneuvoa käyttäen, jos verovelvollisen varsinainen työpaikka on vieraalla paikkakunnalla ja hän asuu siellä.

Perheetön henkilö, jolla on vakituinen työpaikka ja asunto työskentelypaikkakunnalla, ei saa vähentää toisella paikkakunnalla olevalla asunnolla käynneistä aiheutuneita kuluja. Vähennyskelpoisiksi ei ole esimerkiksi katsottu vanhempien luona käynneistä aiheutuneita matkakuluja tapauksessa, jossa verovelvollisella oli vakituinen työpaikka ja asunto toisella paikkakunnalla (KHO 1979 II 559). Sen sijaan jos perheetön henkilö työskentelee tilapäisesti toisella paikkakunnalla kuin missä hänen vakituinen työpaikkansa ja

asuntonsa ovat, hän saa vähentää asunnon ja työpaikan välisinä matkakuluina kotona käynneistä aiheutuneet matkakustannukset halvimman kulkuneuvon mukaan kerran viikossa (KHO 1988 B 558).

Vieraalla paikkakunnalla olevan asunnon kulut verotuksessa

Tyypillisiä elantomenoja ovat verovelvollisen asumisesta johtuvat menot, kuten asunnon vuokra. Siten toisella paikkakunnalla olevasta asunnosta aiheutuvia menoja ei yleensä ole saanut vähentää verotuksessa. Oikeuskäytännössä on eräissä tilanteissa katsottu, että vieraalla paikkakunnalla olevasta asunnosta aiheutuneet menot ovat tulonhankkimisesta aiheutuneita menoja. Näin on katsottu korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä 1982 T 5531. Tapauksessa verovelvollisella oli vakituinen työpaikka toisella paikkakunnalla, jossa oli myös hänen perheensä vakituinen koti. Hänet oli määrätty toiselle paikkakunnalle hoitamaan viransijaisuutta määräajaksi. Näissä oloissa verovelvollinen sai vähentää viransijaisuuspaikkakunnalla sijaitsevasta asunnosta aiheutuneet vuokramenot. Muutoin on katsottu, että toisella paikkakunnalla olevasta asunnosta aiheutuneet menot ovat vähennyskelvottomia elantomenoja.

Omistusasumisen tukeminen

Tuloverolain 58 §:n mukaan verovelvollisella on oikeus vähentää pääomatuloistaan asuntovelkojensa korot. Asuntovelaksi katsotaan velka, joka kohdistuu verovelvollisen tai hänen perheensä vakituisen asunnon hankkimiseen tai peruskorjaukseen. Vakituksella asunnolla tarkoitetaan asuntoa, jota käytetään verovelvollisen tai hänen perheensä pääasiallisena asuntona eli kotina. Vakituisen asunnon käsitteen ulkopuolelle jäävät esimerkiksi verovelvollisen vapaa-ajan asunnot. Yleensä perheillä on vain yksi vakituinen asunto. Perheellä voi kuitenkin olla kaksi vakituista asuntoa esimerkiksi silloin, kun puolisoilla on työpaikka ja asunto toisella paikkakunnalla kuin missä hänellä on perheensä kanssa yhteinen koti. Näin ollen työn vuoksi hankitun toisen asunnon velan korot tulevat tällaisessa tilanteessa vähennyskelpoisiksi. Työn vuoksi

hankittuun toiseen asuntoon myönnetään siten tällä hetkellä verotukea niissä tapauksissa, joissa toinen asunto on omistusasunto.

Omistusasumista tuetaan myös luovutusvoiton verotuksessa. Tuloverolain 48 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan omaisuuden luovutuksesta saatu voitto ei ole veronalaista tuloa, jos verovelvollinen luovuttaa vähintään kahden vuoden ajan omistamansa sellaisen huoneiston hallintaan oikeuttavat osakkeet tai osuudet tai sellaisen rakennuksen tai sen osan, jota hän on omistusaikanaan yhtäjaksoisesti vähintään kahden vuoden ajan ennen luovutusta käyttänyt omana tai perheensä vakituksena asuntona.

1.5 Opintorahavähennys

Tuloverolain 105 §:n mukaan verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta vähennetään kunnallisverotuksen opintorahavähennys, jos verovelvollinen on saanut opintotukilaissa tarkoitettua opintorahaa. Opintorahavähennyksen täysi määrä on 2 200 euroa. Opintorahavähennyksenä myönnetään kuitenkin enintään opintorahan määrä. Vähennystä pienennetään 50 prosentilla siitä määrästä, jolla verovelvollisen puhtaan ansiotulon määrä ylittää opintorahavähennyksen täyden määrän.

Kunnallisverotuksen opintorahavähennyksellä on turvattu se, että ainoana veronalaisena tulonaan opintorahaa saanut ei joudu maksamaan tuloveroa. Hallituksen esityksessä opintotukilain muuttamisesta ehdotetaan opintorahan määrää korotettavaksi 15 prosentilla ja kuitenkin vähintään 16 eurolla. Korkeakouluopiskelijan opintotuki nousisi nykyisestä 259,01 eurosta 298 euroon. Opintorahan korottamisen seurauksena nykyinen 2 200 euron opintorahavähennyksen enimmäismäärä ei kaikissa tilanteissa riitä yhdessä perusvähennyksen kanssa kattamaan koko opintorahaa, vaan ilman enimmäismäärän korottamista ainoanakin veronalaisena tulonaan opintorahaa saanut joutuisi tietyissä tilanteissa maksamaan tuloveroa.

1.6 Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan omaisuuden luovutusjärjestys

Verovelvollisella voi olla omistuksessaan arvo-osuusjärjestelmään kuuluvia saman yhtiön samanlaisia osakkeita tai muita arvopa-

pereita, jotka hän on hankkinut eri ajankohtina ja eri hintaan. Jos verovelvollinen luovuttaa vain osan näistä samanlaisista arvo-osuuksista, on luovutusvoiton tai -tappion laskemiseksi ratkaistava, mitkä arvo-osuudet hänen katsotaan luovuttaneen. Arvo-osuusjärjestelmässä arvo-osuuksilla ei ole osake-numeroa tai muuta tunnistetietoa, jolla luovutuksen kohteena olevat arvo-osuudet voitaisiin yksilöidä. Tämän vuoksi tuloverolain 47 §:n 4 momentissa on säädetty luovutusjärjestyksestä siten, että arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osuudet tiettyyn omaisuuteen, sijoitusrahaston rahasto-osuudet ja yhteissijoitusyrityksen osuudet katsotaan luovutetuiksi, jollei verovelvollinen muuta näytä, siinä järjestyksessä kuin ne on saatu.

Omaisuuden hankinta- tai saantoajankohdalla on merkitystä paitsi samanlaisten arvo-osuuksien luovutusjärjestyksen kannalta myös sovellettaessa hankintameno-olettamaa koskevia säännöksiä. Tuloverolain 46 §:n 1 momentin mukaan omaisuuden luovutushinnasta vähennetään hankintamenoa vähintään 20 prosenttia luovutushinnasta, ja jos luovutettu omaisuus on ollut luovuttajalla vähintään 10 vuoden ajan, vähintään 40 prosenttia luovutushinnasta. Omistusaajan laske- misesta erilaisissa yritysjärjestelytilanteissa on osaksi säädetty nimenomaisesti ja osaksi omistusaajan laskentasäännöt perustuu oikeuskäytännön ratkaisuihin. Tuloverolain 45 §:n 2 momentin mukaan vaihdettaessa vaihtovelkakirja yhtiön osakkeisiin osakkeiden omistusaika lasketaan vaihtovelkakirjan saannosta. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan osakeannissa vanhan osakeomistuksen perusteella ja sen mukaisessa suhteessa merkittyjen osakkeiden omistusaika laske- taan samasta ajankohdasta kuin merkinnän perusteena olleiden osakkeiden omistusaika. Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 52 §:n mukaisessa sulautumisessa, jakautumisessa ja osakevaihdossa saatujen osakkeiden omistusaika lasketaan samasta ajankohdasta kuin yritysjärjestelyä edeltäneiden osakkeiden omistusaika.

Käytännössä on esiintynyt epävarmuutta siitä, tarkoitetaanko omaisuuden saantoajankohdalla tuloverolain 47 §:n 4 momentissa samaa ajankohtaa kuin josta omaisuuden omistusaika luovutusvoiton verotuksessa muuten lasketaan. Jos näin on, sellaisessa ti-

lanteessa, jossa verovelvollinen on ostanut saman yhtiön osakkeita kahdessa erässä vuosina 1995 ja 2000 ja yhtiö on järjestänyt osakeannin vuonna 2003, jossa verovelvollinen on merkinnyt osakkeita vanhan osakkeenomistuksensa perusteella, hänen katsotaan luovuttavan osakkeita seuraavassa järjestyksessä: vuonna 1995 ostetut osakkeet ja niiden perusteella osakeannissa 2003 merkityt osakkeet ja näiden jälkeen vuonna 2000 ostetut osakkeet ja niiden perusteella osakeannissa 2003 merkityt osakkeet. Oikeuskirjallisuudessa on toisaalta edellä sanotusta poiketen esitetty, että saantoajankohdalla tuloverolain 47 §:n 3 momentissa tarkoitetaan sitä ajankohtaa, jolloin verovelvollinen on saanut osakkeet osakeannissa, vaikka niiden omistusaika hankintameno-olettamaa koskevia säännöksiä sovellettaessa lasketaankin merkinnän perusteena olleiden osakkeiden hankinta-ajankohdasta. Tämän kannan mukaan tilanteessa, jossa verovelvollinen on ostanut saman yhtiön osakkeita kahdessa erässä vuosina 1995 ja 2000 ja yhtiö on järjestänyt osakeannin vuonna 2003, jossa verovelvollinen on merkinnyt osakkeita vanhan osakkeenomistuksensa perusteella, hänen katsotaan luovuttavan osakkeita seuraavassa järjestyksessä: vuonna 1995 ostetut osakkeet, vuonna 2000 ostetut osakkeet ja viimeiseksi osakeannissa 2003 merkityt osakkeet. Omistusaika lasketaan osakeannissa saaduille osakkeille kuitenkin vuodesta 1995 siltä osin kuin olisi kysymys vuonna 1995 ostettujen osakkeiden perusteella merkityistä osakkeista.

1.7 Työllä suoritettava korvaus rikosasioiden sovittelussa

Rikosasioiden sovittelusta säädetään vuoden 2006 alussa voimaan tulleessa rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetussa laissa (1015/2005) sekä 18 päivänä huhtikuuta 2006 voimaan tulleessa rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (267/2006). Rikosasioiden sovittelua on järjestetty mainitun lain mukaan 1 päivästä kesäkuuta 2006 alkaen koko valtakunnan alueella. Tätä ennen rikosten sovittelu oli muun muassa kuntien ja järjestöjen vapaaehtoiseen järjestämiseen perustuvaa toimintaa.

Rikosasioiden sovittelu on edellä mainitun lain 1 §:n mukaan maksutonta palvelua, jossa rikoksesta epäillylle ja rikoksen uhrille järjestetään mahdollisuus puolueettoman sovittelijan välityksellä kohdata toisensa luottamuksellisesti, käsitellä rikoksesta sen uhrille aiheutuneita henkisiä ja aineellisia haittoja sekä pyrkiä omatoimisesti sopimaan toimenpiteistä niiden hyvittämiseksi.

Rikoksesta aiheutunut vahinko voidaan korvata sovittelussa uhrille joko rahakorvauksena tai työskentelemällä asianomistajan hyväksi. Työ suoritetaan rikoksen uhrille tekemällä uhrin hyväksi hänen osoittamaansa työtä ilman rahallista korvausta. Työ voi olla esimerkiksi pihasiivousta, varastotöitä, maalaustehtäviä tai lumitöitä. Työllä suoritettava korvauksesta voidaan sopia erityisesti silloin, kun rahakorvausten suorittamiseen ei ole edellytyksiä koulun, opiskelun, työttömyyden tai muun syyn johdosta. Työllä suoritettava korvausmuotoa uhrin hyväksi käytetään erityisesti nuorten tekemissä rikoksissa, koska sen katsotaan tukevan sovittelun sosiaalista, kasvatuksellista ja rikosten ennaltaehkäisevää merkitystä. Työllä suoritettava korvaus on nähty jopa parhaaksi mahdolliseksi korvausratkaisuksi, jos tavoitteeksi asetetaan rikosten uusiutumisen estäminen, ennaltaehkäisy tai muut kasvatukselliset päämäärät. Rahakorvauksen suorittamisella saatetaan kokea selviytyvän vahingonkorvauksista liian helposti, varsinkin jos sen suorittaa esimerkiksi vahingonaiheuttajan huoltaja.

Työllä suoritettava korvausta vahingon hyvittämiseksi käytetään yleensä silloin, kun asianomistajana on kunta, valtio, yhteisö tai yritys. Yksityisillä henkilöillä ei yleensä ole osoitettavana korvaukseksi soveltuvaa työtä. Korvauksen rahallinen arvo on yleensä vähäinen ja jää yleensä alle 1 000 euron. Asianomistaja ei yleensä suostu suurempien vahinkojen korvaamiseen työllä. Työn määrä lasketaan siten, että vahingon suuruus arvioidaan euroina ja sen jälkeen sovitaan tehtävästä riippuen työtehtävän tuntihinta. Työtunteja kertyy sen mukaan kuin vahingonkorvauksen euromääräinen summa edellyttää. Rikosasioiden sovittelussa ei voida sopia rangaistusluonteisesta hyvittämisestä yli aiheutuneen vahingon, vaan työllä suoritettava hyvitys voi vastata korkeintaan vahingon todellista suuruutta.

Työskentelyn ei näissä tilanteissa ole katsottu muodostavan työsuhdetta, mutta siihen sovelletaan kuitenkin soveltuvien osin vastavia säännöksiä esimerkiksi työajasta. Työn valvonnasta voi tapauksesta riippuen vastata joko uhri, sovittelutoimisto tai esimerkiksi tekijän huoltaja. Sovittelutoimistot ovat ottaneet työn suorittajille vahinkojen ja tapaturmien varalle vakuutuksen.

Verolainsäädännön mukaan työllä suoritettavan korvauksen suorittamisella saavutettu etu on tulkittava rikoksen tekijän kannalta veronalaiseksi tuloksi.

1.8 Luovutusvoiton ja luovutustappion laskemiseksi tarpeellisia tietoja koskeva sivullisen tiedonantovelvollisuus

Erityisesti pankit ja sijoituspalveluyritykset tarjoavat asiakkailleen erilaisia arvopaperiomistukseen liittyviä salkkupalveluita. Salkkupalvelun perustana on yleensä salkkupalvelun tarjoajan hoidettavana oleva asiakkaan arvo-osuustili. Salkkupalvelussa pidetään kirjaa asiakkaan arvopaperiomistuksista, ja osana useita salkkupalveluja asiakas saa arvopapereita myytyään arvopaperikaupan tuottolaskelman, jolle on valmiiksi laskettu verotettava luovutusvoitto tai luovutustappio. Asiakas on voinut käyttää laskelmaa hyväkseen ilmoittaessaan luovutusvoitot ja -tappiot veroilmoituksessaan.

Arvopaperivälittäjä on verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 15 §:n 4 momentin nojalla velvollinen antamaan verohallinnolle verovelvolliskohtaisen vuosi-ilmoituksen välittämistään ja tekemistään arvopaperikaupoista. Tiedonantovelvollisuus koskee ostoja ja myyntejä erikseen. Arvopaperivälittäjä ei ilmoita myynnin yhteydessä myydyin arvopaperin hankintahintaa ja muita hankintaan liittyviä tietoja, joten arvopaperivälittäjän antaman myyntitiedon perusteella voittoa tai tappiota ei voida laskea valmiiksi.

Rahasto-osuuden lunastuksen tapahduttua verohallinto saa luovutusvoiton tai -tappion laskemiseksi tarpeelliset tiedot rahastoyhtiöltä. Verohallinto esitäyttää luovutusvoiton tai -tappion veroilmoitukselle.

1.9 Ulkomaisen elinkeinonharjoittajan Suomessa olevan edustajan verovastuu

Verotusmenettelystä annetun lain 52 §:n 5 kohdan mukaan Suomessa oleva edustaja on vastuussa sellaiselle henkilölle määrätystä verosta, joka ei asu Suomessa. Lainkohdassa edustajalla tarkoitetaan laissa elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (122/1919) tarkoitettua edustajaa.

Elinkeinoon harjoittamisen oikeudesta annetun lain 6 §:n 3 momentin mukaan elinkeinonharjoittajalla on oltava edustaja, jolla on kotipaikka Suomessa ja oikeus tämän puolesta ottaa vastaan haasteita ja muita tiedoksiantoja. Vajaavaltainen tai konkurssissa oleva ei voi olla edustajana. Luonnollisen henkilön sekä suomalaisen yhteisön ja säätiön, jolla on yhteisöstä tai säätiöstä pidettävään rekisteriin merkitty toiminimenkirjoittaja tai muu edustaja, ei kuitenkaan tarvitse asettaa erillistä edustajaa, jos edellä mainituilla on kotipaikka Suomessa. Edustaja on ilmoitettava merkittäväksi kaupparekisteriin.

Euroopan yhteisöjen komissio on antanut Suomelle virallisen huomautuksen, joka koskee toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelle elinkeinonharjoittajalle asetettua vaatimusta Suomessa asuvasta edustajasta. Komissio katsoo, että Suomi toimii yhteisön perustamissopimuksen 49 artiklan vastaisesti soveltaessaan elinkeinotulon harjoittamisen oikeutta koskevan lain 6 §:n 3 momenttia sekä verotusmenettelystä annetun lain 52 §:ää.

Komissio katsoo ensinnä, että elinkeinon harjoittamisen oikeutta koskevan lain 6 §:n 3 momentin mukainen edustajavelvoite syrjii toiseen jäsenvaltioon laillisesti sijoittautuneita palveluntarjoajia, sillä suomalaisten toimijoiden ei tarvitse käyttää erillistä edustajaa. Komission näkemyksen mukaan velvoite rajoittaa joka tapauksessa palvelujen tarjoamisen vapautta, koska se lisää palvelujen kustannuksia vastaanottajavaltiossa. Komissio katsoo toiseksi, että verotusmenettelystä annetun lain 52 §:ssä tarkoitettu edustajan verovastuu syrjii toiseen jäsenvaltioon laillisesti sijoittautuneita yrityksiä suhteessa suomalaisiin yrityksiin. Säännös aiheuttaa toisesta jäsenvaltiosta peräisin oleville yrityksille suuria vaikeuksia löytää edustaja, jolla on kotipaikka Suomessa. Järjestelmä estää siten te-

hokkaasti toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevia yrityksiä tarjoamasta palvelujaan Suomessa. Suomi on vastannut komissiolle tekensä lainsäädäntöön aiheelliset muutokset.

Verotusmenettelystä annetun lain 52 §:n 6 kohtaan sisältyy vastaavatyypinen ainoastaan ulkomaisen tahon toimintaan liittyvä verovastuusaännös. Lainkohdan mukaan ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttorin johtaja on vastuussa luottolaitokselle määrätystä verosta silloin, kun luottolaitoksella on sivukonttori Suomessa.

1.10 Tutkijadirektiivin nojalla oleskeluluvan saaneiden rajoitetusti verovelvollisten verotus

Euroopan unionin neuvoston direktiivissä 2005/71/EY kolmansien maiden kansalaisten erityisestä maahanpääsymenettelystä tieteellistä tutkimusta varten (tutkijadirektiivi) säädetään kolmansien maiden kansalaisia olevien tutkijoiden maahanpääsystä EU:n jäsenvaltioihin tieteellisen tutkimuksen toteuttamista varten. Tutkijadirektiivin 12 artiklan d kohdan mukaan oleskeluluvan haltijaa on kohdeltava jäsenvaltion kansalaisten kanssa tasavertaisesti myös veroetuuksien osalta.

Rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 13 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa asuva rajoitetusti verovelvollinen voi lähdeverotuksen sijasta valita, että häntä verotetaan ansiotulostaan verotusmenettelyssä progressiivisen tuloveroasteikon mukaan, jos hän verovuonna saa vähintään 75 prosenttia ansiotuloistaan Suomesta. Tutkijadirektiivissä tarkoitettuja kolmansista maista tulevia henkilöitä valintamahdollisuus ei nykyisin koske.

2 Ehdotetut muutokset

2.1 Ansiotulojen verotuksen keventäminen

Hallitus esittää, että vuonna 2008 ansiotulojen verotusta kevennettäisiin 330 miljoonalla eurolla. Hallitusohjelman mukaisesti tällä kevennyksellä kompensoidaan myös vuonna 2008 tapahtuva palkansaajien työeläkevakuumaksun 0,1 prosenttiyksikön nousu.

Lisäksi ehdotetaan tehtäväksi progressiiviseen tuloveroasteikkoon kahden prosentin inflaatiotarkistus, jonka arvioidaan alentavan valtion tuloveron tuottoa 170 miljoonalla eurolla.

Esityksessä ehdotetaan verovuodelta 2008 toimitettavassa verotuksessa sovellettavaksi progressiivista tuloveroasteikkoa, jota on vuoden 2007 asteikkoon verrattuna lievennetty korottamalla asteikon kaikkien tulo luokkien tulo rajoja sekä alentamalla kaikkia marginaaliveroprosentteja puolella prosenttiyksiköllä.

Vuonna 2006 otettiin käyttöön valtionverotuksen ansiotulovähennys, jonka avulla kevennettiin pieni- ja keskituloisten verotusta ilman, että kuntien verotulot alenivat. Vähennystä kasvatettiin vuonna 2007. Valtionverotuksen ansiotulovähennys on osoittautunut ongelmalliseksi. Vähennyksen liittyvien negatiivisten osuuksien vuoksi valtion verotulot eivät kerry täysimääräisesti. Vähennykseen liittyvät negatiiviset osuudet ovat käytännössä valtion tukea, jonka tulisi budjetti-periaatteiden mukaisesti näkyä menona valtion budjetissa. Vähennys on myös varsin vaikeaselkoinen. Näistä syistä johtuen hallitus esittää, että pienituloisten verotusta kevennettäisiin vuosien 1996—2005 tapaan kunnallisverotuksen ansiotulovähennystä kasvatamalla. Kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen soveltamisalaa ja sen kunnallisveron tuottoa alentavaa vaikutusta rajattaisiin kasvattamalla vähennyksen poistumaprosenttia, mikä kohdentaisi vähennystä nykyistä voimakkaammin juuri pieni- ja keskituloisille. Poistumaprosentin noston marginaaliverotusta kiristävä vaikutus kompensoituisi ehdotetulla tuloveroasteikon marginaaliveroprosenttien kevennyksellä.

Tuloverolain 105 a §:ssä säädetyn kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi 3 250 eurosta 3 570 euroon. Vähennyksen ensimmäistä kertymäprosenttia ehdotetaan korotettavaksi 49 prosentista 51 prosenttiin ja toista kertymäprosenttia 26 prosentista 28 prosenttiin. Vähennyksen poistumaprosenttia ehdotetaan korotettavaksi 4 prosentista 4,5 prosenttiin.

Hallitusohjelman mukaisesti muutokset kuntien veropohjassa kompensoidaan kunnille täysimääräisesti korottamalla sosiaali- ja

terveystoimen valtionosuuksia, eli kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen kasvattaminen ei heikentäisi kuntien taloudellista tilannetta.

2.2 Eläketulon verotuksen keventäminen

Hallitusohjelman mukaan verotuksen oikeudenmukaisuuden lisäämiseksi eläkeläisten verotus alennetaan kaikilla tulotasoilla korkeintaan palkansaajan verotuksen tasolle. Eläketulon verotusta ehdotetaan hallitusohjelman mukaisesti kevennettäväksi siten, että eläketulon veroaste olisi kaikilla tulotasoilla enintään palkansaajan veroasteen suuruinen.

Eläketulovähennysten ensisijaisena tehtävänä on turvata, ettei täyden kansaneläkkeen suuruisen eläketulon varassa oleva joudu maksamaan eläkkeestään veroa. Kansaneläkettä saavilla puolisoilla täysi kansaneläke on pienempi kuin yksinäisellä eläkkeensaajalla, sillä puolison asemassa olevan katsotaan yltävän pienemmällä tulolla samaan toimeentulon tasoon kuin yksinelävän suuremmalla eläkkeellään. Kansaneläkkeen suuruuden eroista johtuen myös kunnallisverotuksen eläketulovähennyksen täysi määrä on pienempi puolisoilla kuin yksinäisellä eläkkeensaajalla. Kunnallisverotus on siten näiltä osin puolisoilla kireämpää kuin yksinäisellä. Eläketulon verotuksen saattaminen kauttaaltaan yhden mittapuun, palkan veroasteiden, mukaiseksi, edellyttäisi tämän eläkepolitiikan lähtökohdista verojärjestelmään tulleen piirteen poistamista. Esityksessä ehdotetaan, ettei mainittua veroasteiden eroa puolisoiden ja yksinasuvien väliltä poistettaisi, vaan eläketulon verotuksen keventämisessä vertailukohdaksi otettaisiin yksinäisen eläkkeensaajan veroaste. Palkansaajista luonteivin vertailuryhmä ovat 53 vuotta täyttäneet palkansaajat, joilla palkkatulon verotus on eläketulon verotusta kevyempää tulovälillä 13 000—31 000 euroa. Näin ollen tulovälillä 13 000—31 000 euroa eläketulon verotusta ehdotetaan kevennettäväksi 205 miljoonalla eurolla.

Eläketulon verotuksen keventäminen ehdotetaan toteutettavaksi kasvattamalla tuloverolain 100 §:ssä säädettyä valtionverotuksen eläketulovähennystä. Täyden eläketulovähennyksen määrää ehdotetaan korotettavaksi siten, että täyden eläketulovähennyksen määrän laskemiseksi käytettävää kerrointa 2,22

korotettaisiin 3,53:een. Muuten täyden eläketulovähennyksen määrä laskettaisiin samalla tavalla kuin nykyisin. Täyden eläketulovähennyksen määrä laskettaisiin siten, että luvulla 3,53 kerrotun täyden kansaneläkkeen määrästä vähennettäisiin progressiivisen tuloveroasteikon alimman verotettavan tulon määrä ja jäännös pyöristettäisiin seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Vuonna 2008 valtionverotuksen eläketulovähennyksen täysi määrä olisi noin 11 000 euroa.

Lisäksi valtionverotuksen eläketulovähennystä kasvatettaisiin alentamalla vähennyksen poistumaprosenttia 70 prosentista 53 prosenttiin. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo olisi suurempi kuin täyden eläketulovähennyksen määrä, eläketulovähennystä pienennettäisiin jatkossa 53 prosentilla määrästä, jolla puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän.

Samassa yhteydessä valtionverotuksen ja kunnallisverotuksen eläketulovähennyksien laskentasäännöksiin tehtäisiin tekninen tarkistus liittyen kuntien kalleusluokituksen poistumiseen vuoden 2008 alusta. Toisen kuntakalleusryhmän poistumisen vuoksi täyden eläketulovähennyksen laskemissäännöksistä poistettaisiin viittaukset ensimmäisen kuntaryhmän mukaisiin kansaneläkkeisiin.

2.3 Lahjoitusvähennys

Esityksessä ehdotetaan, että valtiolle, yliopistolle ja korkeakoululle tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen annettujen vähennyskelpoisten lahjoitusten yläraja korotettaisiin nykyisestä 25 000 eurosta 250 000 euroon. Korotus koskisi ainoastaan valtiolle, yliopistolle tai korkeakoululle tehtyjä lahjoituksia. Kyseisille tahoille annettavien lahjoitusten voidaan arvioida suurella varmuudella käytettävän laissa säädettyyn toimintaan, eikä valvonnallisten seikkojen arvioida muodostuvan ongelmallisiksi vähennyksen enimmäismäärän merkittävästä korotuksesta huolimatta. Tarkoituksena on, että enimmäismäärän korotus koskisi myös parhaillaan valmisteilla olevalle innovaatioyliopistolle tehtäviä lahjoituksia. Tuloverolakiin tehtäisiin tarpeelliset tarkistukset siinä vaiheessa, kun asiaa koskevat tarkemmat päätökset on tehty.

Vähennyskelpoisten lahjoitusten enimmäismäärää korotettaisiin myös muiden tahojen kuin valtion, yliopistojen ja korkeakoulujen osalta. Jotta lahjoitusvähennyksen enimmäismäärä nykyisin vastaisi alun perin säädettyä enimmäismäärää, enimmäismääriä ehdotetaan muiden kuin valtion, yliopistojen ja korkeakoulujen osalta korotettavaksi rahanarvon muutosta vastaavasti. Rahanarvossa tapahtunutta muutosta vastaava korotus tarkoittaisi nykyisen 25 000 euron ylärajan korottamista 50 000 euroon.

Samassa yhteydessä lahjoitusten vähennyskelpoisuutta ehdotetaan yhdenmukaistettavaksi siten, että lahjoitusten vähennysoikeus olisi yhtä suuri riippumatta siitä, onko lahjoitus annettu tieteen, taiteen tai suomalaisen kulttuuriperinteen tukemiseksi. Nykytila, jossa suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämisen tukemiseksi annetuilla lahjoituksilla ei ole laisinkaan ylärajaa, ei voida pitää hyväksyttävänä. Koska kyse on tuloverotuksessa poikkeuksellisesta verotuesta, tulisi tuen enimmäismäärän olla laissa tarkkaan säädetty. Suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen annettujen lahjoitusten vähennyskelpoinen enimmäismäärä olisi siten 50 000 euroa, jos lahjoitus on annettu nimetylle yhdistykselle tai säätiölle, ja 250 000 euroa, jos lahjoitus on annettu valtiolle, yliopistolle tai korkeakoululle. Vähennyskelpoinen enimmäismäärä määräytyisi siten jatkossa lahjoituksensaajan perusteella.

Nykyisen säännöksen sanamuodon mukaan Verohallitus voi nimetä vähennyskelpoisen lahjoituksen saajaksi yhdistyksen, laitoksen tai säätiön, jonka varsinaisena tarkoituksena on tieteen tai taiteen tukeminen taikka suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttäminen. Esityksessä ehdotetaan lakiin otettavaksi säännös siitä, että myös yhdistyksen, laitoksen tai säätiön yhteydessä toimiva rahasto voitaisiin nimetä vähennyskelpoisen lahjoituksen saajaksi, jos rahaston varsinaisena tarkoituksena on tieteen, taiteen tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämisen tukeminen. Näin ollen nimeäminen voisi koskea esimerkiksi muuta yleishyödyllistä toimintaa harjoittavan yhdistyksen rahastoa, jonka varsinaisena tarkoituksena on tieteen tukeminen. Ehdotettu muutos vastaisi nykyistä käytäntöä. Jotta yliopistolaisissa säädetylle yliopistorahastolle annettavista lahjoituksista voisi

tehdä verovähennyksen, yliopistorahasto lisättäisiin tuloverolain 57 §:ssä tarkoitettujen lahjoitustensaajien joukkoon.

Säännöksen soveltamisalaa ehdotetaan lisäksi laajennettavaksi koskemaan myös muualla Euroopan talousalueella olevia lahjansaajia. Lahjoitus voitaisiin näin ollen antaa myös toiselle Euroopan talousalueeseen kuuluvalla valtiolla tai Euroopan talousalueella olevalle julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle tiedettä, taidetta tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen. Säännöksen soveltamisalaa kuuluisivat ainoastaan sellaiset ulkomaiset yliopistot ja korkeakoulut, joita voitaisiin pitää rinnastettavina kotimaisiin yliopistoihin ja korkeakouluihin. Säännöstä sovellettaessa tällaisiksi katsottaisiin Euroopan talousalueella olevat julkista rahoitusta saavat yliopistot ja korkeakoulut. Lisäksi Verohallitus voisi nimetä vähennyskelpoisen lahjoituksen saajaksi myös toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa olevan yhdistyksen tai säätiön taikka edellä mainittujen yhteydessä toimivan rahaston, jonka varsinaisena tarkoituksena on tieteen, taiteen tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämisen tukeminen. Nimeäminen edellyttäisi, että kyse olisi toimintamuodoltaan sellaisesta ulkomaisesta yhdistyksestä tai säätiöstä, joka olisi rinnastettavissa kotimaiseen yhdistykseen tai säätiöön.

Säännökseen lisättäisiin nimetyille vähennyskelpoisen lahjan saajalle ilmoitusvelvollisuus vastaanottamistaan lahjoituksista. Lahjansaajan tulisi vuosittain ilmoittaa Verohallitukselle saamiensa lahjoitusten määrät, lahjoittajat sekä se, onko lahja annettu tiedettä, taidetta vai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämisen tukemista varten. Verohallitukselle olisi säännöksen mukaan lisäksi toimitettava viimeksi päättyneen toimintavuoden toimintakertomus, tuloslaskelma ja tase. Jo tällä hetkellä tietoja lahjoitetuista määristä saadaan jossain määrin lahjoituksen antaneilta yrityksiltä. Verohallitus on nimeämispäätöksissään lisäksi edellyttänyt, että nimetyt tahot toimittavat Verohallitukselle vuosittain rahalahjoitusten määrät ja tiedon siitä, mihin tarkoitukseen lahjoitukset on käytetty. Verohallitus on nimeämispäätöksissään edellyttänyt myös, että hakija toimittaa vuosittain Verohallitukselle viimeksi päättyneen toiminta-

vuoden toimintakertomuksen, tuloslaskelman ja taseen. Verohallitukselle annettavista tiedoista säädettäisiin jatkossa myös suoraan laissa. Kattavat tiedot saaduista lahjoituksista olisivat jatkossa entistä tärkeämpiä lahjoitusvähennyksen merkityksen arvioimiseksi ja sen käytön valvomiseksi. Kattavat tiedot saataisiin parhaiten kerätyksi lahjoitustensaajilta.

2.4 Työasuntovähennys

Työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen on yhä suurempi haaste vahvan työllisyys- ja talouskehityksen jatkumiselle. Osassa maata avoimia työpaikkoja ei juuri ole tarjolla ja työttömyysaste on sen vuoksi korkea. Samaan aikaan joillakin aloilla on ollut vaikea löytää sopivia henkilöitä avoimiin työpaikkoihin. Väestön ikärakenteen muuttuessa työvoiman saatavuusongelmien ennakoidaan lisääntyvän tulevaisuudessa. Työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamista olisikin edistettävä tukemalla työvoiman liikkuvuutta.

Työntekijä voi liikkua alueelta toiselle joko muuttamalla toiselle paikkakunnalle tai kulkemalla työpaikan ja asuinpaikan väliä päivittäin. Asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten verovähennysoikeuden ylärajan korotus 4 700 eurosta 7 000 euroon vuodelle 2007 lisäsi verotukea niillä verovelvollisilla, jotka kulkevat pitkiä työmatkoja. Esimerkiksi oman kotipaikkakunnan ulkopuolella työskentelevien verotuki lisääntyi, kun päivittäin pitkää työmatkaa kulkevat saavat nykyisin vähentää verotuksessa aikaisempaa suuremman osan matkakuluistaan. Vastavasti ne vieraalla paikkakunnalla työn vuoksi asuvat verovelvolliset, jotka viikonlopuksi kulkevat kotipaikkakunnalleen, saavat viikonloppumatkojen kustannukset aikaisempaa suurempina verovähennyksen piiriin.

Vieraalla paikkakunnalla työtä tekeväälle syntyy usein monenlaisia kustannuksia. Kustannuksia syntyy varsinkin silloin, jos työntekijä joutuu työn vuoksi hankkimaan asunnon vieraalta paikkakunnalta ja pitämään asuntoa myös aikaisemmalla paikkakunnallaan. Asumisesta johtuneet menot katsotaan verotuksessa kuitenkin yleensä vähennyskeltottomiksi elantomenoiksi.

Esityksessä ehdotetaan, että käyttöön otetaisiin uusi ansiotuloista tehtävä verovähennys, työasuntovähennys. Se myönnettäisiin tietyin edellytyksin verovelvolliselle, joka joutuu työn vuoksi pitämään kahta asuntoa. Verovelvollinen olisi oikeutettu vähennykseen, jos hän olisi varsinaisen työpaikkansa sijainnin vuoksi vuokrannut käyttöönsä työasunnon ja verovelvollisella on myös vakituinen asunto, jossa hän puolisonsa tai alaikäisen lapsensa kanssa asuu. Vähennys myönnettäisiin myös silloin, jos verovelvollinen olisi työn vuoksi vuokrannut käyttöönsä asunnon ja hänellä olisi myös vakituinen asunto hänen toisen varsinaisen työpaikkansa sijainnin vuoksi. Vähennyksen saamiseksi työasunto tulisi olla hankittu nimenomaan toisella paikkakunnalla työskentelyn vuoksi. Vähennykseen ei siten olisi oikeutta esimerkiksi silloin, jos pääasiallisena syynä asunnon hankkimiseen toiselta paikkakunnalta on verovelvollisen tai hän perheenjäsentensä opiskelu, loma-asuminen tai muu vapaa-ajan vietto. Vähennyksen myöntäminen edellyttäisi, että verovelvollisen vakituinen asunto sijaitsee yli 100 kilometrin etäisyydellä työn vuoksi hankitusta asunnosta ja siitä varsinaisesta työpaikasta, jonka sijainnin vuoksi työasunto on hankittu.

Vähennyksen määrä olisi 250 euroa kuukaudessa. Vähennyksen määrä olisi kaavamainen, eikä vähennyksen määrään vaikuttaisi se, että verovelvollisen asunnosta aiheutuneet kustannukset olisivat kaavamaisista määrää suuremmat. Vähennyksen tarkoituksena ei olisi kattaa kaikkia asunnosta aiheutuvia kustannuksia, vaan ainoastaan kannustaa verovelvollista ottamaan vastaan työtä pitkänkin matkan etäisyydeltä hänen vakituisesta asunnostaan. Vähennyksen tarkoituksena ei myöskään olisi tukea suurten ja arvokaiden asuntojen vuokraamista.

Vähennyksen kaavamaisista määrää rajoittaisi verovelvollisen työasunnosta tosiasiallisesti maksaman vuokran määrä. Vähennyksenä myönnettäisiin enintään verovelvollisen työasunnosta maksaman vuokran määrä. Jos verovelvollinen asuisi esimerkiksi tuttaviansa luona ja maksaisi hyvin alhaista vuokraa, ei olisi tarkoituksenmukaista, että verovelvollinen saisi hänelle tosiasiallisesti aiheutuneita kustannuksia suuremman verovähennyksen.

Vähennys myönnettäisiin vastaavin perustein myös luontoisetuasuunnon perusteella.

Jos verovelvollinen olisi saanut toisella paikkakunnalla asumiseen liittyviä verovapaita korvauksia tai etuuksia, työasuntovähennystä ei myönnettäisi. Vähennystä ei myönnettäisi myöskään siltä osin kuin verovelvollinen saa muun säännöksen nojalla vähentää asunnon käyttöön liittyviä kustannuksia verotuksessaan. Kotitalousvähennys ei kuitenkaan estäisi työasuntovähennyksen myöntämistä. Työasuntovähennys myönnettäisiin vuosittain samaan talouteen ainoastaan yhteen kertaan. Jos molemmat puoliset vaativat vähennystä, vähennys myönnettäisiin suurempituloiselle puolisolle.

2.5 Opintorahavähennys

Esityksessä ehdotetaan opintorahavähennyksen enimmäismäärää korotettavaksi nykyisestä 2 200 eurosta 2 600 euroon. Enimmäismäärän korottamisella turvattaisiin se, ettei opintorahasta tulisi maksettavaksi veroa opintorahan korottamisen jälkeenkään. Koska opintorahan korottaminen toteutettaisiin kesken vuoden, säädettäisiin vuoden 2008 enimmäismäärästä erikseen. Vuonna 2008 opintorahavähennyksen enimmäismäärä olisi 2 300 euroa.

2.6 Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan omaisuuden luovutusjärjestys

Luovutusvoiton laskentasääntöjen selkeyden kannalta on tärkeää, että omaisuuden saantoajankohta sovellettaessa eri säännöksiä on sama, jolloin saantoajankohtia ei tarvitse erikseen seurata toisaalta luovutusjärjestystä ja toisaalta omistustajan laskentaa varten. Laskentasääntöjen selkeyttäminen on tarpeen myös tässä esityksessä ehdotettua tiedonantovelvollisuutta silmällä pitäen. Esityksessä ehdotetaan tuloverolain 47 §:n 4 momenttia täsmennettäväksi siten, että omaisuuden luovutusjärjestystä ratkaistaessa omaisuus katsotaan saaduksi samana ajankohtana, josta sen omistusaika luovutusvoiton verotuksessa lasketaan.

Verotuskäytännössä on katsottu, että näyttö tuloverolain 47 §:n 4 momentin mukaisesta

luovutusjärjestyksestä poikkeavasta luovutusjärjestyksestä voidaan esittää vain hankkimalla osakkeita eri arvo-osuustileille ja pitämällä ne luovutukseen saakka erillään. Ehdotetulla säännöksellä ei tarkoiteta muuttaa tätä käytäntöä. Luovutusjärjestys ratkaistaisiin siten arvo-osuustilikohtaisesti, kuten nykyisinkin. Luovutusten arvo-osuustilikohtainen käsittely on tarpeen myös ehdotetun tiedonantovelvollisuuden kannalta, koska tiedonantovelvollinen voi käytännössä antaa luovutusvoiton ja -tappion laskemiseksi tarpeelliset tiedot vain niistä arvopapereista, jotka ovat säilytyksessä tiedonantovelvollisen hoidettavana olevalla arvo-osuustilillä.

2.7 Työllä suoritettava korvaus rikosasioiden sovittelussa

Esityksessä ehdotetaan, että rikoksen tekijän veronalaiseksi tuloksi ei katsottaisi sitä taloudellista hyötyä, jonka hän saa hyvittämällä rikoksesta aiheutuneen vahingon omalla työsuorituksellaan rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetussa laissa tarkoittamalla tavalla.

Rikosasioiden sovittelutoiminnan käytännön toteuttamisessa on erittäin tärkeää, että sovittelussa on käytettävissä erilaisia vaihtoehtoja myös aiheutetun vahingon korvaamiseen. Työllä suoritettava korvaus on sovittelun periaatteisiin erinomaisesti soveltuva hyvittämisen muoto, jolla on kasvatuksellisia ja rikoksen uusimista ehkäiseviä vaikutuksia. Näistä syistä työllä suoritettavaa korvausta hyvittämisen muotona tulisi soveltaa nykyistä useammassa tapauksissa. Jos rahakorvauksen suorittamisen lisäksi ei olisi muita vaihtoehtoja, eivät sovitteluratkaisut eroaisi oikeuden määräämistä korvauksista ja sovittelumahdollisuus voisi näin ollen raueta kokonaan, mikä nuorten rikoksiin syylistyneiden tilanteen huomioon ottaen olisi erittäin epätarkoituksenmukaista ja heikentäisi koko sovittelutoimintaa.

Mahdollisuus löytää monipuolisia ja vahingonaiheuttajan tilanteeseen räätälöityjä korvaamisvaihtoehtoja lisää tekijän korvausten suorittamismotivaatiota, josta hyöttyy ensisijaisesti asianomistaja. Myös yhteiskunnallisesti on merkittävää, että rikoksiin syyllistyneet saadaan korvaamaan vahinkonsa. Täl-

löin ei tarvitse käyttää valtiokonttorin valtion varoista mahdollisesti maksettavia vahingonkorvauksia. Samoin säästöä syntyy myös vakuutusyhtiöille. Välittömästi sovittelun kautta suoritettu vahingonkorvausten suorittaminen koituu ennen kaikkea uhrin eduksi, olipa kysymys raha- tai työllä suoritetusta korvauksesta. Sovittelun avulla suoritettut korvaukset suoritetaan monien tutkimusten mukaan noin 80 prosenttisesti. Sen on tehnyt mahdolliseksi juuri korvausvaihtoehtojen monipuolisuus.

2.8 Luovutusvoiton ja luovutustappion laskemiseksi tarpeellisia tietoja koskeva siviilisen tiedonantovelvollisuus

Esityksessä ehdotetaan, että arvopaperin myynnin tai muun luovutuksen tapahduttua verohallinto saisi arvopaperikaupan tuotto- ja tappiotiedot suoraan salkkupalvelun tarjoajalta siviilisen tiedonantovelvollisuuden nojalla. Saamiensa tietojen perusteella verohallinto laskisi luovutusvoiton tai -tappion määrän ja esittäisi tiedot valmiiksi verovelvolliselle lähetettävään veroilmoitukseen. Verovelvollisen olisi tällöin vain tarkistettava voitoista ja tappioista laskettujen tietojen oikeellisuus ja täydellisyys sekä korjattava niissä olevat virheellisuudet ja puutteellisuudet. Tämä helpottaisi olennaisesti verovelvollisen ilmoittamisvelvollisuuden täyttämistä. Verohallinnon kannalta verotusmenettely tehostuisi. Verotuksessa tiedot, jos ne ovat oikeat, voitaisiin ottaa suoraan verotuslaskentaan, ja tietojen tallentamiselta vältyttäisiin. Menettely olisi pääkohdissaan sama kuin sijoitusrahaston rahasto-osuuksien luovutusten verotuksessa.

Esityksen mukaan tiedonantovelvollinen olisi luottolaitos, ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (1608/1993) tarkoitettu sivukonttori ja edustusto, sijoituspalveluyritys, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja Suomessa annetussa laissa (580/1996) tarkoitettu ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliike ja edustusto, tilinhoitajayhteisö ja sen asiamies ja muun arvopapereiden säilyttäjä, jolla on verovelvollisen saaman luovutusvoiton ja -tappion laskemi-

seksi tarpeellisia tietoja. Tiedonantovelvollisuus olisi olemassa vain silloin ja siinä laajuudessa, kuin edellä mainitulla taholla on käytettävissään nämä tiedot. Tiedot voivat puuttua tai olla vaillinaiset eri syistä. Ensinnäkin kaikki luottolaitokset, rahalaitokset, sijoituspalveluyritykset ja muut edellä mainitut tahot eivät edes tarjoa asiakkailleen salkkupalveluita, joihin kuuluu ominaisuutena arvopaperikaupan tuottojen laskenta. Toiseksi niissäkin tapauksissa, joissa salkkupalveluun kuuluu tällainen ominaisuus, tiedot eivät välttämättä ole täydelliset. Tiedot voivat osaksi tai kokonaankin puuttua muun muassa silloin, jos kysymys on ennen nykyisiä tietojärjestelmiä hankituista arvopaperista, arvosuustili on siirretty toisen tilinhoitajayhteisön hoidettavaksi, arvopaperit on hankittu muutoin kuin pörssikaupalla tai jos arvopapereiden myynnissä tai hankinnassa on käytetty muuta kuin salkkupalvelun tarjoajan kanssa samaan yhtiöryhmään kuuluvaa arvopaperivälittäjää.

Esityksen mukaisen tiedonantovelvollisuuden perusteella verohallinto saisi tiedon vain osasta arvopaperiluovutuksista. Tämän vuoksi arvopaperivälittäjän voimassa olevaa tiedonantovelvollisuutta ei ehdoteta muutettavaksi. Niistä luovutuksista, joista verohallinto ei saisi voiton ja tappion laskemiseksi tarpeellisia tietoja, verohallinto esittäisi veroilmoitukselle nykyiseen tapaan arvopaperivälittäjän vuosi-ilmoituksesta saadut luovutusta koskevat tiedot. Verovelvollisen olisi selvitettävä ja ilmoitettava luovutusvoitot ja tappiot näistä luovutuksista veroilmoituksellaan ja palautettava esitetyt veroilmoitus verohallinnolle.

2.9 Ulkomaisen elinkeinonharjoittajan Suomessa olevan edustajan verovastuu

Esityksessä ehdotetaan verotusmenettelystä annetun lain 52 §:n 5 kohdassa säädettyä verovastuusäännöstä muutettavaksi siten, että ulkomaisen elinkeinonharjoittajan edustajan verovastuusäännös vastaisi yhteisöiden vaatimuksia. Esityksessä ehdotetaan, että edustajan verovastuu ei koskisi Euroopan talousalueella asuville tahoille määrättyä veroja. Edustajan verovastuu koskisi siten ainoas-

taan Euroopan talousalueen ulkopuolella asuville ulkomaisille elinkeinonharjoittajille määrättyjä veroja. Vastaavasti ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttorin johtajan verovastuu rajattaisiin koskemaan ainoastaan Euroopan talousalueen ulkopuolisia luottolaitoksia.

2.10 Tutkijadirektiivin nojalla oleskeluluvan saaneiden rajoitetusti verovelvollisten verotus

Esityksessä ehdotetaan rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annettua lakia muutettavaksi siten, että myös tutkijadirektiivissä tarkoitettulla oleskeluluvan haltijalla olisi mahdollisuus saada verotuksensa toimitetuksi progressiivisesti verotusmenettelylain mukaisessa järjestyksessä, jos hän verovuonna saa vähintään 75 prosenttia ansiotuloistaan Suomesta.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Ansiotulojen verotuksen keventäminen

Valtion tuloveroasteikkoon ja kunnallisverotuksen ansiotulovähennykseen ehdotetut muutokset muodostavat kokonaisuuden, jolla ehdotetaan toteutettavaksi vuoden 2008 tuloverokevennyks. Tuloverokevennyksen arvioidaan alentavan tuloveron tuottoa yhteensä 330 miljoonalla eurolla.

Ehdotetun tuloveroasteikon marginaaliveroprosenttien alentamisen arvioidaan vähentävän valtion tuloveron tuottoa vuodelta 2008 noin 220 miljoonalla eurolla kuluvan vuoden veroperusteiden mukaiseen tuottoon verrattuna. Inflaatiotarkistuksen arvioidaan pienentävän valtion tuloveron tuottoa 170 miljoonalla eurolla.

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen korottamisen arvioidaan alentavan verotuot-

toa vuositasolla 110 miljoonaa euroa, josta kuntien osuus on 95 miljoonaa euroa, Kansaneläkelaitoksen osuus 8 miljoonaa euroa ja kirkon osuus 7 miljoonaa euroa. Kuntien verotulojen menetykset ehdotetaan kompensoitaviksi kunnille täysimääräisesti sosiaali- ja terveystoimen valtionosuuksia korottamalla.

Vuonna 2008 tapahtuva palkansaajien työeläkevakuutusmaksun 0,1 prosenttiyksikön nousun kompensaaation osuus olisi 34 miljoonaa euroa, josta kuntien osuus olisi 16, seurakuntien 1 ja Kansaneläkelaitoksen 1 miljoonaa euroa.

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen ja valtionverotuksen eläketulovähennyksen korottaminen sekä työasuntovähennys pienentäisivät myös sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksun maksupohjaa. Maksupohjan pienemisen vaikutus vastaisi noin 10 miljoonan euron vähennyistä sairaanhoitomaksun kertymään. Sairaanhoitomaksun maksuprosentti määräytyy sairausvakuutuslain 18 luvun perusteella siten, että maksun tuotolla katetaan puolet sairaanhoitovakuutuksen kustannuksista. Maksupohjan pienemisen seurauksena maksua korotetaan 0,01 prosenttiyksikköä. Sairaanhoitomaksun suuruudesta säädetään vuosittain lailla.

Hallitus antaa erikseen esityksen laiksi sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksun ja työnantajan kansaneläkevakuutusmaksun maksuprosentista annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta sekä laeiksi sairausvakuutuslain ja työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 4 §:n muuttamisesta.

Seuraavaan taulukkoon on koottu vuoden 2008 tuloveroperusteisiin tässä esityksessä tehtyjen muutosehdotusten yhteisvaikutukset eri tulotasoilla olevien palkansaajien veroasteisiin. Taulukon luvuissa on mukana valtion tulovero, kunnallisvero, kirkollisvero, sairaanhoitovakuutuksen sairaanhoitomaksu ja päivärahamaksu sekä työntekijän eläkevakuutusmaksu ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu.

Palkkatulon veroaste, %

Palkka, euroa vuodessa	2007 perusteet	2008 perusteet	Muutos %-yksikköä	Veron muutos euroa/vuosi
5 000	11,56	11,45	- 0,11	- 5
10 000	14,48	14,25	- 0,23	- 23
20 000	22,97	22,58	- 0,39	- 79
30 000	29,60	29,10	- 0,50	- 149
40 000	34,05	33,54	- 0,51	- 204
50 000	37,32	36,86	- 0,46	- 229
60 000	39,50	39,08	- 0,42	- 254
70 000	41,52	40,96	- 0,56	- 387
80 000	43,54	43,02	- 0,52	- 413
90 000	45,03	44,54	- 0,49	- 440
100 000	46,19	45,70	- 0,49	- 489
110 000	47,10	46,62	- 0,48	- 527
120 000	47,85	47,38	- 0,47	- 564

Eläketulon verotuksen keventäminen

Valtionverotuksen eläketulovähennyksen kasvattaminen eläketulon verotuksen keventämiseksi alentaisi verotuloja noin 205 miljoonalla eurolla. Valtion osuus olisi 194 miljoonaa euroa, kuntien osuus 9 miljoonaa euroa, Kansaneläkelaitoksen osuus 1 miljoonaa euroa ja kirkon osuus 1 miljoonaa euroa.

Kuntien verotuottomenetykset kompensoitaisiin kunnille valtionosuuksia korottamalla. Kevennys kohdistuisi tulovälille 13 000—31 000 euroa. Seuraavaan taulukkoon on koottu valtionverotuksen eläketulovähennyksen kasvattamisen vaikutukset tulotasoinnain eläketuloa saavan verovelvollisen veroasteeseen.

Valtionverotuksen eläketulovähennyksen muutoksen vaikutus eläkeläisten veroasteeseen

Eläketulo, euroa vuodessa	Veroaste ennen muutosta, %	Veroaste muutoksen jälkeen, %	Muutos %-yksikköä	Veron muutos euroa/vuosi
12 000	12,42	12,42	0	0
14 000	17,18	16,27	- 0,91	- 127
16 000	20,61	18,75	- 1,86	- 297
18 000	23,28	20,68	- 2,60	- 467
20 000	24,43	21,77	- 2,66	- 531
22 000	25,48	22,90	- 2,58	- 567
24 000	26,71	23,85	- 2,86	- 687
26 000	27,75	25,51	- 2,24	- 582
28 000	28,64	27,28	- 1,36	- 381
30 000	29,42	28,82	- 0,60	- 180
32 000	30,09	30,09	0	0
34 000	30,69	30,69	0	0

Eläketulon veroaste olisi muutoksen jälkeen kaikilla tulotasoinnain enintään palkansaajan veroasteen suuruinen, kun verrataan yksinäisen eläkkeensaajan ja 53 vuotta täyttäneen palkansaajan veroastetta. Seuraavaan taulukkoon on koottu palkansaajan ja eläketuloa saavan veroasteet tulotasoinnain. Taulu-

kon luvuissa on mukana valtion tulovero, kunnallisvero, kirkollisvero, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu ja päivärahamaksu sekä 53 vuotta täyttäneen työntekijän eläkevakuutusmaksu ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu.

Palkkatulon ja eläketulon veroasteiden vertailu

Tulotaso euroa vuodessa	Perusteet 2007			Perusteet 2008		
	Palkan veroaste, %	Eläkkeen veroaste, %	Erotus %-yksikköä	Palkan veroaste, %	Eläkkeen veroaste, %	Erotus %-yksikköä
5 000	11,56	0	-11,56	11,45	0	-11,45
10 000	14,48	6,24	-8,24	14,25	6,24	-8,01
20 000	22,97	24,70	1,73	22,58	21,77	-0,81
30 000	29,60	29,91	0,31	29,10	28,82	-0,28
40 000	34,05	33,36	-0,69	33,54	32,80	-0,74
50 000	37,32	35,73	-1,59	36,86	35,19	-1,67
60 000	39,50	37,32	-2,18	39,08	36,78	-2,30
70 000	41,52	39,50	-2,02	40,96	38,83	-2,13
80 000	43,54	41,22	-2,32	43,02	40,57	-2,45
90 000	45,03	42,55	-2,48	44,54	41,92	-2,62
100 000	46,19	43,62	-2,57	45,70	43,00	-2,70
110 000	47,10	44,50	-2,60	46,62	43,89	-2,73
120 000	47,85	45,23	-2,62	47,38	44,63	-2,75

Valtionverotuksen eläketulovähennyksen kasvattamisen lisäksi eläketuloa saavan veroste kevenisi tässä esityksessä ehdotettujen tuloveroasteikon kevennysten vuoksi. Seuraavaan taulukkoon on koottu vuoden 2008 tuloveroperusteisiin tässä esityksessä tehtyjen muutosehdotusten yhteisvaikutukset eri

tulotasoilla olevien eläketuloa saavien verosteisiin. Taulukon luvuissa on mukana valtion tulovero, kunnallisvero, kirkollisvero sekä sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu. Taulukossa eläketulon veroste kuvaa yksinäisen eläkkeensaajan veroastetta.

Eläketulon veroste, %

Eläketulo, euroa vuodessa	2007 perusteet	2008 perusteet	Muutos %-yksikköä	Veron muutos euroa/vuosi
5 000	0	0	0	0
10 000	6,24	6,24	0	0
20 000	24,70	21,77	- 2,93	- 586
30 000	29,91	28,82	- 1,09	- 327
40 000	33,36	32,80	- 0,56	- 224
50 000	35,73	35,19	- 0,54	- 274
60 000	37,32	36,78	- 0,54	- 324
70 000	39,50	38,83	- 0,67	- 470
80 000	41,22	40,57	- 0,65	- 520
90 000	42,55	41,92	- 0,63	- 570
100 000	43,62	43,00	- 0,62	- 620
110 000	44,50	43,89	- 0,61	- 670
120 000	45,23	44,63	- 0,60	- 720

Lahjoitusvähennys

Kotimaisten yritysten yliopistoille ja ammattikorkeakouluille antamista lahjoituksista on pyydetty tietoja lahjoitusten saajilta. Tietoja kerättiin yliopistoilta ja ammattikorkeakouluilta vuosilta 2001—2005. Lisäksi tarkasteltiin säätiöiden ja yhdistysten vuodelta 2005 verohallinnolle antamia tietoja niiden

saamista lahjoituksista. Vuonna 2005 annetuista lahjoituksista suurin osa annettiin säätiöille ja yhdistyksille. Käytettävissä olleiden tietojen perusteella on arvioitu, että vähennyksen enimmäismäärän nostaminen tässä esityksessä ehdotetulla tavalla vähentäisi yhteisöveron tuottoa joillakin miljoonilla euroilla.

Käytettävissä olevien tietojen perusteella ei voida tehdä täsmällisempää vaikutusarviota. Eri tahojen saamien lahjoitusten euromäärät ja myös lukumäärät ovat vaihdelleet vuosittain. Lisäksi on vaikea arvioida, innostaako enimmäismäärän korottaminen entistä suurempien lahjoitusten antamiseen. Saatujen tietojen perusteella suurin osa lahjoituksista on ollut alle nykyisen täyden vähennyskelpoisen määrän, mutta toisaalta saaduissa tiedoissa on mukana myös jonkin verran lahjoituksia, jotka ovat huomattavasti lahjoitusvähennyksen enimmäismäärää suurempia. Vähennyskelpoisuuden enimmäismäärällä ei näyttäisi yleensä olleen vaikutusta lahjoitusten määrään. Kerätyissä tiedoissa on kuitenkin mukana myös sellaisia lahjoituksia, joiden määrä on täsmälleen enimmäisvähennyksen suuruisen taikka hyvin lähellä sitä. Näissä tapauksissa vähennyksen enimmäismäärän voidaan ajatella vaikuttaneen lahjoituksen määrään. Uuden enimmäismäärän suuruisia lahjoituksia kerätyissä tiedossa oli vain vähän.

Työasuntovähennys

Työasuntovähennyksen käyttöönotto kannustaisi verovelvollisia hakemaan ja vastaanottamaan työtä pitkänkin matkan etäisyydeltä vakituudesta asunnostaan. Työasunnon jo hankkineiden osalta vähennys alentaisi asunnon pitämiseen liittyviä kustannuksia. Vähennys myös saattaisi vähentää asunnon ja työpaikan välisiä pitkiä päivittäisiä matkoja, jos tällaisia matkoja kulkevat hankkisivat työasunnon työpaikkansa läheltä. Ehdotetulla vähennyksellä saattaisi olla vaikutuksia myös keskusta-alueiden pienten vuokra-asuntojen kysyntään, jolloin vähennys saattaisi jonkin verran nostaa näiden asuntojen vuokria.

Esityksessä ehdotetun 250 euron suuruisen kuukausittaisen vähennyksen arvioidaan alentavan verotuloja noin 30 miljoonalla eurolla. Valtion osuus olisi 13 miljoonaa euroa, kuntien 15 miljoonaa euroa, Kansaneläkelaitoksen osuus 1 miljoonaa euroa ja kirkon osuus 1 miljoonaa euroa. Kuntien verotuotomenetykset kompensoitaisiin kunnille valtionosuuksia korottamalla. Arvioon liittyy jäljempänä mainituista seikoista johtuen lukuisia epävarmuustekijöitä. Arvioon vaikuttaa merkittäväällä tavalla työasuntojen arvioi-

tu määrä. Arviossa on otettu huomioon se, että niillä verovelvollisilla, joilla ei ole muita tulonhankkimiskuluja, 620 euron suuruinen tulonhankkimisvähennys pienentää työasuntovähennyksen vaikutusta.

Ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen yhteistyönä on tehty vuonna 2003 tutkimus (Etätyö ja työmatkat Suomessa, Suomen Ympäristö 611), jossa on tarkasteltu etätyöhön ja työmatkojen pituuteen liittyviä seikkoja. Osana tutkimusta on selvitetty myös sitä, miten yleistä on kakkosasunnon käyttö vaihtoehtona pitkien työmatkojen tekemiselle.

Tutkimusaineiston perusteella yli 100 kilometrin matkoilla kakkosasunto on merkittävin kodin ja työpaikan välisen työmatkan tekemiseen vaikuttava tekijä. Työmatkan kestäessä yli kaksi tuntia suurimmalla osalla on kakkosasunto lähempänä työpaikkaa.

Tutkimuksessa on toteutettu laaja valtakunnallinen haastattelu, johon vastasi reilut 19 000 työllistä. Näistä 0,83 prosentilla oli kakkosasunto lähempänä työpaikkaa. Tutkimuksen yhteydessä ei kysytty syytä työpaikkaa lähempänä olevan kakkosasunnon hankinnalle, joten luvussa saattaa olla mukana myös muun syyn kuin työpaikan vuoksi hankittuja kakkosasuntoja. Lisäksi on otettava huomioon, että tässä esityksessä ehdotetun työasuntovähennyksen myöntäminen edellyttäisi sitä, että työn vuoksi hankittu toinen asunto on vuokra-asunto. Lisäksi vähennyksen myöntämisen edellytyksenä on verovelvollisen perhesuhteisiin ja hänen varsinaisen työpaikkansa sijaintiin liittyviä edellytyksiä, joiden vaikutusta kakkosasuntojen määrään ei ole mainitussa tutkimuksessa selvitetty.

Toisaalta kakkosasuntojen määrä saattaa olla hieman noussut vuodesta 2003, johtuen työpaikkojen korkeammasta erikoistumisesta, jolloin työpaikkoja haetaan yhä kauem-paa. Työmarkkina-alueet ovat laajentuneet ja liikenneyhteydet ovat parantuneet.

Tänä vuonna valmistuneessa Tiehallinnon henkilöliikennetutkimuksessa haastateltiin vajaa 6 400 työllistä. Myös tämän tutkimuksen tulokset viittaavat siihen, että työllisistä noin 0,8 prosentilla olisi kakkosasunto lähempänä työpaikkaa (Henkilöliikennetutkimuksen aineisto 2004–2005, Tiehallinto 2007).

Tilastokeskuksen mukaan (Työvoimatutkimus 2007, heinäkuu) työllisiä oli Suomessa noin 2,6 miljoonaa. Edellä mainituissa tutkimuksissa esiintynyt kakkosasuntojen osuus suhteutettuna kaikkien työllisten määrään tarkoittaisi sitä, että Suomessa olisi noin 21 000 kakkosasuntoa. Lisäksi kakkosasuntoja on jonkin verran Suomesta ulkomaille työskentelemään lähteneillä henkilöillä sekä ulkomailta Suomeen työskentelemään tulleilla henkilöillä. Vuoden 2005 verotustietojen mukaan palkansaajia oli Suomessa kaikkiaan 2,7 miljoonaa. Edellä mainituissa tutkimuksissa esiintynyt kakkosasuntojen osuus suhteutettuna kaikkien palkansaajien määrään tarkoittaisi sitä, että Suomessa olisi noin 22 000 kakkosasuntoa.

Työllä suoritettava korvaus rikosasioiden sovittelessa

Sovittelussa työllä suoritettavan korvauksen verokohtelua koskevalla muutoksella ei olisi merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Työsuorituksena hyvitystä suorittavat rikoksen tekijät ovat pääsääntöisesti nuoria, joilla ei ole säännöllisiä tuloja. Hyvityksen rahallinen arvo on yleensä vähäinen, eikä tapauksia ole vuosittain kovin suurta määrää.

Stakesin tilaston (Stakes, tilastotiedote 10/2007) mukaan vuoden 2006 jälkimmäisellä puolivuotiskaudella rikosasioiden sovitteeseen tuli 3 848 rikostapausta. Jatkossa toiminnan vakiintuessa rikosasioiden sovittelun piirissä voidaan arvioida olevan noin 10 000 tapausta vuosittain. Vuoden 2006 tilastotietojen perusteella vähän yli 80 prosentissa rikosasioiden sovitteluun ohjatuista tapauksista sovittelutoimisto katsoi asian soveltuvan soviteltavaksi ja myönsi asianosaisille sovittelun. Käynnistyneistä rikostapausten sovittelusta sopimus saavutettiin 77 prosentissa tapauksista. Vuoden 2006 tilastojen mukaan työsuorituksesta rikoksesta aiheutuneen vahingon hyvittämisestä sovittiin noin 4 prosentissa sovitelluista tapauksista.

Edellä mainittujen tilastotietojen perusteella työllä suoritettavasta korvauksesta voidaan karkeasti arvioida sovittavan jatkossa muutamassa sadassa tapauksessa vuodessa.

Muut ehdotukset

Opintorahavähennyksen enimmäismäärän korottaminen vähentäisi kuntien verotuloja vuonna 2008 arvioilta 2 miljoonaa euroa. Vuoden 2008 jälkeisiltä vuosilta, jolloin sovelletaan 2 600 euron enimmäismäärää, vähennyksen arvioidaan alentavan kuntien verotuloja 8 miljoonalla eurolla vuodessa. Opintorahan korotus puolestaan kasvattaa kuntien verotuloja noin 15 miljoonaa euroa vuodessa. Myös Kansaneläkelaitoksen ja kirkon verotuotot kasvavat enemmän kuin vähennyksen korotus niitä pienentää.

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan omaisuuden luovutusjärjestystä koskevalla muutoksella, sivullisen tiedonantovelvollisuutta koskevalla muutoksella, ulkomaisen elinkeinonharjoittajan Suomessa olevan edustajan verovastuuta koskevalla muutoksella ja tutkijadirektiivin nojalla oleskeluluvan saaneiden rajoitetusti verovelvollisten verotuksen muutoksella ei arvioida olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

3.2 Hallinnolliset vaikutukset

Lahjoitusvähennys

Lahjoitusvähennyksen laajentaminen Euroopan talousalueella oleviin lahjoituksensaajiin lisäisi jonkin verran hallinnollista työtä, jos Euroopan talousalueella olevat potentiaaliset lahjoituksensaajat merkittävässä määrin tulisivat hakemaan nimeämisiä vähennyskelpoisten lahjoitusten saajiksi.

Työasuntovähennys

Verohallinto ei saisi työasuntovähennyksen myöntämiseksi tarvittavia tietoja sivullisilta tiedonantovelvollisilta, joten verovelvollisen olisi itse vaadittava vähennystä veroilmoituksella ja esitettävä vähennyksen myöntämiseksi tarvittavat tiedot. Verohallinnon olisi käytävä vähennysvaatimukset manuaalisesti läpi ja pyydettävä tarvittaessa lisäselvityksiä. Vähennysvaatimusten läpikäynti lisäisi verohallinnon työtä. Lisäksi verohallinnon olisi luotava vähennykseen liittyvät tietojärjestelmät ja lomakkeet.

Luovutusvoiton ja luovutustappion laskemiseksi tarpeellisia tietoja koskeva sivullisen tiedonantovelvollisuus

Sivullisen tiedonantovelvollisuutta koskevat säännösmuutokset helpottaisivat sekä verovelvollisten ilmoittamisvelvollisuuden täyttämistä että tehostaisivat verohallinnon työtä. Verohallinto laskisi saamiensa tietojen perusteella luovutusvoiton tai -tappion määrän ja esittäisi tiedot valmiiksi verovelvolliselle lähetettävään veroilmoitukseen. Verovelvollisen olisi tällöin ainoastaan tarkistettava voitoista ja tappioista laskettujen tietojen oikeellisuus ja täydellisyys ja korjattava niissä olevat virheellisuudet ja puutteellisuudet. Verohallinto välttyisi monessa tapauksessa tietojen tallentamistyöltä.

Muut ehdotukset

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan omaisuuden luovutusjärjestystä koskeva säännös selkeyttäisi oikeustilaa erityisesti osakeannissa saatujen osakkeiden luovutusvoittoja laskettaessa. Ulkomaisen elinkeinonharjoittajan Suomessa olevan edustajan verovastuuta koskevalla muutoksella, opintorahavähennyistä koskevalla muutoksella, sovittelussa työllä suoritettavan korvauksen verokohtelua koskevalla muutoksella ja tutkijadirektiivin nojalla oleskeluluvan saaneiden rajoitetusti verovelvollisten verotuksen muutoksella ei

arvioida olevan merkittäviä hallinnollisia vaikutuksia.

4 Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä. Luovutusvoiton ja luovutustappion laskemiseksi tarpeellisia tietoja koskeva sivullisen tietojenantovelvollisuutta koskeva muutos on valmisteltu Verohallituksessa yhteistyössä rahoituslaitosten ja sijoituspalveluyritysten kanssa.

Esitystä on käsitelty kunnallistalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2008 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Esitys liittyy myös hallituksen esitykseen opintotukilain muuttamisesta, jossa ehdotetaan opintorahaa korotettavaksi. Muutokseen liittyen tässä esityksessä ehdotetaan opintorahavähennyksen enimmäismäärän korottamista. Samoin esitys liittyy hallituksen esitykseen laeiksi kuntien valtionosuuslain 27 §:n, sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain 18 §:n sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 9 ja 28 §:n muuttamisesta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Vuoden 2008 tuloveroasteikkolaki

Verovuodelta 2008 toimitettavassa verotuksessa ehdotetaan sovellettavaksi progressiivista tuloveroasteikkoa, jota on vuoden 2007 asteikkoon verrattuna lievennetty korottamalla asteikon kaikkien tuloluokkien tulo-rajaja sekä alentamalla kaikkia marginaaliveroprosentteja puolella prosenttiyksiköllä.

1.2 Tuloverolaki

47 §. *Omaisuuden hankintamenon laske-
mista koskevia erityisiä säännöksiä.* Pykälän
4 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi omai-

suuden saantoajankohtaa koskeva täsmennys, jota sovellettaisiin omaisuuden luovutusjärjestystä ratkaistaessa. Ehdotetun säännöksen mukaan omaisuuden luovutusjärjestystä ratkaistaessa omaisuus katsotaan saaduksi samana ajankohtana, josta sen omistusaika luovutusvoiton verotuksessa lasketaan.

Näin ollen tilanteessa, jossa verovelvollinen on ostanut saman yhtiön osakkeita kahdessa erässä vuosina 1995 ja 2000 ja yhtiö on järjestänyt osakeannin vuonna 2003, jossa verovelvollinen on merkinnyt osakkeita vanhan osakkeenomistuksensa perusteella, hänen katsottaisiin luovuttavan osakkeita seuraavassa järjestyksessä: vuonna 1995 ostetut osakkeet ja niiden perusteella osakeannissa 2003 merkityt osakkeet ja näiden jälkeen

vuonna 2000 ostetut osakkeet ja niiden perusteella osakeannissa 2003 merkityt osakkeet. Ratkaistaessa vanhojen osakkeiden ja niiden perusteella osakeannissa merkittyjen osakkeiden keskinäistä luovutusjärjestystä vanhat osakkeet katsottaisiin tosiasiallisen saantiajankohtansa mukaisesti saaduiksi ennen osakeannissa merkittyjä osakkeita.

57 §. Lahjoitusvähennys. Pykälän 1 momentin 1 kohdassa säädettäisiin valtiolle, yliopistolle tai korkeakoululle annettujen lahjoitusten vähennyskelpoisuudesta. Saman momentin mukaan vähennyskelpoisia olisivat myös yliopistojen ja korkeakoulujen yhteydessä oleville yliopistorahastoille annetut lahjoitukset. Ainoastaan rahalahjoitukset olisivat nykyiseen tapaan vähennyskelpoisia. Vähennyskelpoisen lahjoituksen vähimmäismäärä olisi sama kuin tällä hetkellä eli 850 euroa. Enimmäismäärä korotettaisiin 250 000 euroon. Vähennysoikeus koskisi ainoastaan Euroopan talousalueeseen kuuluvalle valtiolle tehtyjä lahjoituksia ja lahjoituksia, jotka on annettu sellaiselle Euroopan talousalueella olevalle yliopistolle tai korkeakoululle, jotka saavat julkista rahoitusta. Vähennyskelpoinen lahjoitus olisi annettava tiedettä, taidetta tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen.

Pykälän 1 momentin 2 kohdassa säädettäisiin säätiöille ja yhdistyksille sekä näiden yhteydessä toimiville rahastoille annettujen lahjoitusten vähennyskelpoisuudesta. Vähennyskelpoisia olisivat 1 kohdan tapaan ainoastaan rahalahjoitukset, ja vähennyskelpoisen lahjoituksen vähimmäismäärä olisi sama kuin tällä hetkellä eli 850 euroa. Enimmäismäärä korotettaisiin 50 000 euroon. Voimassa olevassa lainkohdassa mainittuja laitoksia ei ole nimettyinä, joten kohta poistettaisiin laista tarpeettomana. Vähennysoikeus koskisi ainoastaan Euroopan talousalueella oleville säätiöille ja yhdistyksille tai tällaisten yhteydessä oleville rahastoille annettuja lahjoituksia. Säännöksessä säätiöllä, yhdistyksellä ja rahastolla tarkoitettaisiin kotimaisiin säätiöihin, yhdistyksiin ja rahastoihin rinnastettavissa olevia Euroopan talousalueella olevia säätiöitä, yhdistyksiä ja rahastoja. Verohallitus voisi nimetä ainoastaan sellaisen säätiön tai yhdistyksen tai näiden yhteydessä toimivan rahaston, jonka varsinaisena tarkoituksena on tieteiden tai taiteen tukeminen taikka suomalaisen

kulttuuriperinteen säilyttäminen. Lisäksi vähennyskelpoinen lahjoitus olisi annettava tiedettä, taidetta tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin 1 momentin 2 kohdan perusteella nimetyn tahon tiedonantovelvollisuudesta. Verohallituksen nimeämän tahon olisi toimitettava vuosittain Verohallitukselle tiedot saamistaan vähennyskelpoisista lahjoituksista, niiden antajista ja siitä, mihin tarkoitukseen lahja on käytetty. Verohallitukselle olisi lisäksi toimitettava viimeksi päättyneen toimintavuoden toimintakertomus, tuloslaskelma ja tase. Verohallitus antaisi tarkemmat määräykset tietojen antamistavasta ja -ajankohdasta. Säännökseen ei otettaisi erillistä sanktiota tiedonantovelvoitteen laiminlyönnin varalle. Verohallituksella olisi kuitenkin nykyistä vastaava mahdollisuus nimeämisen peruuttamiseen, jos nimetty taho laiminlöisi tietojen antamisen.

92 c §. Rikoksen hyvittäminen työsuorituksella. Pykälässä säädettäisiin rikosasioiden sovittelussa työllä suoritettavan korvauksen verovapaudesta. Jotta työ täyttäisi säännöksen edellytykset, olisi työ suoritettava rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetussa laissa (1015/2005) tarkoitetun sovittelun perusteella. Työ olisi suoritettava asianomistajalle, eikä työstä voitaisi maksaa rahakorvausta. Ainoa hyöty, joka kuuluisi säännöksen piiriin, olisi rikoksesta aiheutuneen vahingon korvaaminen työllä. Työ voisi olla joko välittömästi rikoksella aiheutettujen vahinkojen korjaamista tai jotain muuta asianomistajalle tehtyä työtä, jonka suorittamisen myötä asianomistaja luopuu korvausvaateista.

95 b §. Työasuntovähennys. Pykälässä säädettäisiin uudesta työasuntovähennyksestä. Vähennys tehtäisiin verovelvollisen ansiotuloista luonnollisena vähennyksenä. Säännöksen mukaan verovelvollisen tulonhankkimiskuluiksi katsottaisiin 250 euroa jokaista sellaista täyttä kalenterikuukautta kohti, jona hänellä on ollut säännöksessä edellytetyissä olosuhteissa kaksi asuntoa. Vähennyksen määrä ei kuitenkaan voisi ylittää verovelvollisen työasunnosta tosiasiallisesti maksaman vuokran määrää.

Vähennys myönnettäisiin verovelvolliselle, joka on varsinaisen työpaikkansa sijainnin vuoksi vuokrannut käyttöönsä asunnon ja ve-

rovelvollisella on myös toinen asunto, jossa hän puolisonsa tai alaikäisen lapsensa kanssa asuu. Jälkimmäisestä asunnosta käytettäisiin nimitystä vakituinen asunto. Vakituksen asunnon käsite esiintyy jo nykyisin tuloverolaissa oman asunnon velkojen korkojen vähentämistä koskevassa säännöksessä sekä oman asunnon luovutusvoiton verovapautta koskevassa säännöksessä. Tässä säännöksessä vakituksella asunnolla tarkoitettaisiin samaa kuin edellä mainituissa säännöksissä. Vakituksella asunnolla tarkoitettaisiin siten asuntoa, jota käytetään rovelvollisen tai hänen perheensä pääasiallisena asuntona eli kotina. Vakituksen asunnon käsitteen ulkopuolelle jäävät esimerkiksi rovelvollisen vapaa-ajan asunnot. Vähennystä ei siten saisi esimerkiksi perheen mökin tai vapaa-ajan asunnon perusteella. Työasuntovähennyksen myöntäminen edellyttäisi, että rovelvollinen asuisi vakituksessa asunnossa puolisonsa tai alaikäisen lapsensa kanssa. Työn vuoksi vuokratusta asunnosta käytettäisiin nimitystä työasunto.

Vakituksen asunnon hallintatavalla ei olisi merkitystä, vaan asunto voisi olla esimerkiksi omistusasunto tai vuokra-asunto. Vähennyksen myöntämiseen ei vaikuttaisi se, onko vakituinen asunto vähennystä vaativan rovelvollisen vai puolison nimissä. Jos rovelvollinen olisi vuokrannut vakituksen asunnon pois käytöstään, rovelvollisella ei olisi säännöksen tarkoittamalla tavalla kahta asuntoa, joiden perusteella hänelle voitaisiin myöntää työasuntovähennys.

Vähennyksen myöntäminen edellyttäisi, että vakituinen asunto sijaitsee yli 100 kilometrin etäisyydellä työasunnosta ja siitä varsinaisesta työpaikasta, jonka sijainnin vuoksi työasunto on hankittu. Etäisyys laskettaisiin lyhintä mahdollista reittiä yleistä tietä pitkin.

Vähennys myönnettäisiin ainoastaan silloin, kun kyse olisi työskentelystä varsinaisella työpaikalla. Jos rovelvollinen olisi työmatkalla eli kyse olisi työskentelystä erityisellä työtekemispaikalla, rovelvollisen työnantaja voisi rovelvapaasti korvata työmatkasta aiheutuneet majoituskulut rovelvolliselle. Ellei työnantaja olisi korvannut kuluja, rovelvollinen saisi tietyin edellytyksin vähentää työmatkasta aiheutuneet lisääntyneet elantokulut verotuksessaan todellisten kulujen mukaan. Vähennystä ei myön-

nettäisi myöskään silloin, kun kyse olisi työskentelystä toissijaisella työpaikalla. Jos työnantaja hankkii työntekijälle toisen asunnon, toissijaisen työpaikan lähistöllä sijaitsevasta kohtuullisesta asunnosta ei synny luontoisetua. Jos työnantaja ei ole korvannut majoituskuluja, jotka liittyvät toissijaisella työpaikalla työskentelyyn, rovelvollisella on oikeus vähentää kulut verotuksessaan.

Vähennys myönnettäisiin ainoastaan silloin, kun rovelvollinen on vuokrannut työasunnon käyttöönsä. Vähennystä ei myönnettäisi omistusasumisen perusteella. Säännöstä sovellettaessa vuokraamiseen rinnastettaisiin myös asumisoikeussopimuksen tekeminen ja käyttövastikkeen maksaminen. Asumisoikeusasunnossa asuvat eivät maksa asumisestaan vuokraa, vaan he maksavat asumisoikeusmaksun sekä kuukausittain maksettavaa käyttövastiketta. Asumisoikeusasuntoa ei voi ostaa omaksi. Vähennys voitaisiin tietyin rajoituksin myöntää myös osaomistusasunnossa asuville. Osaomistusasunnon hankkivat saisivat vähennyksen niin kauan kuin heillä olisi vuokrasopimus asuntoon. Osaomistusasunnon omaksi lunastamisen jälkeen vähennystä ei enää myönnettäisi. Omistusasuminen jäisi vähennyksen ulkopuolelle, sillä omistusasumiseen liittyy jo tällä hetkellä käytössä olevia verotuksia, kuten asuntolainan korkojen vähennysoikeus ja oman asunnon myyntivoiton rovelvapaus.

Pykälän 2 momentin mukaan rovelvollinen voisi saada työasuntovähennyksen myös sillä perusteella, että hänellä on työasunnon lisäksi vakituinen asunto toisen varsinaisen työpaikan sijainnin vuoksi. Tällöin rovelvollisen perhesuhteilla ei olisi vähennystä myönnettäessä merkitystä, vaan vähennys voitaisiin myöntää myös yksinasuvalle. Tällöinkin edellytettäisiin, että vakituinen asunto sijaitsee yli 100 kilometrin etäisyydellä työasunnosta ja siitä varsinaisesta työpaikasta, jonka sijainnin vuoksi työasunto on hankittu. Vähennysoikeus olisi tarkoitettu muun muassa tilanteeseen, jossa rovelvollinen jäisi esimerkiksi virkavapaalle työstään ja ottaisi vastaan työpaikan, jonka sijainnin vuoksi hän ei kulkisi päivittäin kotoaan töihin, vaan vuokraisi työpaikan läheltä toisen asunnon. Vähennystä voisi hyödyntää myös rovelvollinen, joka säännönmukaisesti tekee kahta työtä, jotka sijaitsevat kaukana toisistaan.

Vähennyksen myöntäminen edellyttäisi, että molemmat asunnot olisivat koko ajan verovelvollisen käytössä. Vähennystä ei myönnettäisi, jos jompikumpi asunnoista olisi vuokrattuna muun henkilön käyttöön.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jossa verovelvollisen työnantaja olisi tarjonnut verovelvolliselle luontoisetuasunnon työpaikan läheltä. Verovelvollinen olisi tällöinkin oikeutettu vähennykseen vastaavin perustein kuin jos hän olisi itse vuokrannut työpaikan sijainnin vuoksi toisen asunnon. Myös tällöin vähennyksenä myönnettäisiin kaavamaisesti 250 euroa kuukaudessa. Verovelvollisen tuloksi luettu asuntoedun määrä muodostaisi tällöin vähennyksen enimmäismäärän. Jos kaavamainen vähennys johtaisi luontoisetuarvoa korkeampaan arvoon, ylimenevää osaa vähennyksestä ei myönnettäisi. Jos työnantaja olisi järjestänyt työntekijöille majoituksen esimerkiksi yhteishuoneessa, jonka verotusarvo Verohallituksen luontoisetuja koskevan päätöksen (Vuodelta 2007 toimitettavassa verotuksessa noudatettavista luontoisetujen laskentaperusteista annettu Verohallituksen päätös 1072/2006) 7 §:n mukaan on 94 euroa kuukaudessa, verovelvollisen veronalaiseksi tuloksi luettaisiin tämä määrä. Koska asuntoedun arvo olisi tällöin alhaisempi kuin kaavamaisen vähennyksen arvo, verovelvollinen saisi työasuntovähennyksenä vähentää luontoisetuarvon mukaisen määrän verotuksessaan. Jos luontoisetuarvo olisi kaavamaisesta vähennystä korkeampi, verovelvolliselle myönnettäisiin kaavamainen vähennys.

Pykälän 4 momentin mukaan vähennystä ei myönnettäisi, jos verovelvollinen on saanut toisella paikkakunnalla asumiseen liittyviä verovapaita korvauksia tai etuuksia. Esimerkiksi kansanedustajille maksetaan verovapaata korvausta kansanedustajan toimen hoitamiseksi aiheutuneiden erityisten kustannusten ja elantokustannusten lisäysten kattamiseksi. Kulukorvaus maksetaan korotettuna, jos edustajalla on edustajantoimen hoitamista varten toinen asunto. Koska näissä tilanteissa toisen asunnon pitämisestä aiheutuneita kuluja on jo tuettu, työasuntovähennystä ei myönnettäisi. Vastaavasti vähennystä ei saisi, jos toisen asunnon perusteella on saatu esimerkiksi opiskelijan verovapaata asumistukea. Työasuntovähennystä ei myönnettäisi

myöskään siltä osin kuin verovelvollinen saa vähentää muun säännöksen nojalla asunnon käyttöön liittyviä kuluja verotuksessaan. Työasuntovähennyksestä, johon verovelvollisella muutoin olisi oikeus, vähennettäisiin muiden säännösten perusteella verovuoden verotuksessa vähennykseksi työasunnon perusteella hyväksyttävien kulujen määrä. Tällainen muu vähennys voi olla esimerkiksi työhuonevähennys. Jos verovelvollisella on esimerkiksi ollut työasunto käytössään vähennykseen oikeuttavalla tavalla täyden seitsemän kuukauden ajan ja hän on maksanut siitä tältä ajalta vuokraa 300 euroa kuukaudessa eli yhteensä 2 100 euroa, hänellä olisi oikeus 1 750 euron työasuntovähennykseen. Jos hänellä olisi oikeus 400 euron työhuonevähennykseen verovuodelta toimitettavassa verotuksessa, työasuntovähennyksenä vähennettäisiin kuitenkin vain 1 350. Kotitalousvähennys ei kuitenkaan estäisi työasuntovähennyksen myöntämistä. Kotitalousvähennyksen tarkoituksena ei ole kattaa työn vuoksi hankitusta asunnosta aiheutuvia lisääntyneitä kuluja, vaan kotitalousvähennys on verotuki, jolla pyritään lisäämään työvoiman kysyntää kotitalouksissa.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jossa vähennyksen edellytykset täyttyisivät molempien puolisoitten osalta. Näin olisi esimerkiksi silloin, jos molemmat puoliset asuvat työpaikkansa lähellä vuokra-asunnossa ja puolisoitten asuntojen välinen etäisyys olisi yli 100 kilometriä. Tällöin saattaisi olla käytännössä mahdotonta määrittellä, kumpi asunnoista on puolisoitten yhteinen vakituinen asunto ja kumpi asunto on hankittu toiseksi asunnoksi varsinaisen työpaikan sijainnin vuoksi. Vaikka säännöksen 1 momentin edellytykset täyttyisivät molempien verovelvollisten asuntojen osalta, säännöksen tarkoituksen mukaista ei olisi myöntää työasuntovähennystä tällaisissa tilanteissa kahteen kertaan. Puolisot voisivat itse tällöin valita, kumman verotuksessa vähennys tehdään. Jos molemmat puoliset kuitenkin vaatisivat vähennystä, vähennys tehtäisiin sen puolison verotuksessa, jonka puhdas ansiotulo on ennen vähennyksen tekemistä suurempi. Tällöin puoliset saisivat vähennyksestä suuremman hyödyn.

100 §. *Valtionverotuksen eläketulovähennys.* Eläketulon verotuksen keventämiseen

liittyen täyden eläketulovähennyksen määrän laskemiseksi käytettävää kerrointa 2,22 korotettaisiin 3,53:een. Muuten täyden eläketulovähennyksen määrä laskettaisiin samalla tavalla kuin nykyisin. Asiasta säädettäisiin pykälän 2 momentissa. Täyden eläketulovähennyksen määrä laskettaisiin siten, että luvulla 3,53 kerrotun täyden kansaneläkkeen määrästä vähennettäisiin progressiivisen tuloveroasteikon alimman verotettavan tulon määrä ja jäännös pyöristettäisiin seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Lisäksi pykälän 3 momentissa säädettyä vähennyksen poistumaprosenttia alennettaisiin 70 prosentista 53 prosenttiin. Pykälän 4 momentista poistettaisiin maininta ensimmäisen kuntaryhmän mukaiseen täyteen kansaneläkkeen määrään, koska kuntakalleusryhmät poistuvat vuoden 2008 alusta.

101 §. *Kunnallisverotuksen eläketulovähennys.* Pykälän 3 ja 4 momentista poistettaisiin maininta ensimmäisen kuntaryhmän mukaiseen täyteen kansaneläkkeen määrään, koska kuntakalleusryhmät poistuvat ensivuoden alusta.

105 §. *Opintorahavähennys.* Pykälässä säädetty opintorahavähennyksen enimmäismäärä ehdotetaan korotettavaksi 2 200 eurosta 2 600 euroon. Koska opintorahan korottaminen tapahtuisi kesken verovuoden 2008, kyseisenä vuonna ehdotettua enimmäismäärää alhaisempi vähennyksen enimmäismäärä riittäisi turvaamaan sen, ettei opintorahasta tule maksettavaksi veroa. Tämän vuoksi pykälään ehdotetaan otettavaksi siirtymäsäännös, jonka mukaan vuonna 2008 opintorahavähennyksen enimmäismäärä olisi 2 300 euroa.

105 a §. *Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys.* Pykälän 2 momenttia muutettaisiin vuoden 2008 verokevennyksiin liittyen. Kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi 3 250 eurosta 3 570 euroon. Vähennyksen ensimmäistä kertymäprosenttia ehdotetaan korotettavaksi 49 prosentista 51 prosenttiin ja toista kertymäprosenttia 26 prosentista 28 prosenttiin. Vähennyksen poistumaprosenttia ehdotetaan korotettavaksi 4 prosentista 4,5 prosenttiin.

1.3 Laki verotusmenettelystä

17 §. *Muita tietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus.* Pykälään lisättäisiin uusi 10 momentti, jolloin nykyinen 10 momentti siirtyisi 11 momentiksi. Säännöksessä rahoituslaitoksille asetettaisiin tiedonantovelvollisuus, joka koskisi arvopapereiden luovutusvoiton ja luovutustappion laskemiseksi tarpeellisia tietoja.

Tiedonantovelvollisuus koskisi luottolaitosta, ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa tarkoitettua sivukonttoria ja edustustoa, sijoituspalveluyritystä, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja Suomessa annetussa laissa tarkoitettua ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikettä ja edustustoa, tilinhoitajayhteisöä ja sen asiamiestä ja muuta arvopapereiden säilyttäjä.

Säännöksessä tarkoitettuja tarvittavia tietoja ovat muun muassa tiedot myytyjen arvopapereiden lajista, luovutusajankohdasta, luovutushinnasta, luovutukseen liittyvistä kustannuksista, hankinta-ajankohdasta, hankintahinnasta ja hankintaan liittyvistä kustannuksista.

52 §. *Verosta vastuussa olevat.* Pykälän 5 kohdan säännöstä muutettaisiin siten, että edustajan verovastuu koskisi ainoastaan Euroopan talousalueen ulkopuolella asuvalle taholle määrättyjä veroja. Säännöstä lisäksi täsmennettäisiin samassa yhteydessä siten, että siinä viitattaisiin edustaja-käsitteen osalta elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annettuun lakiin (122/1919).

Pykälän 6 kohdan mukaan ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttorin johtaja on vastuussa luottolaitokselle määrätystä verosta silloin, kun luottolaitoksella on sivukonttori Suomessa. Säännöstä muutettaisiin siten, että verovastuu koskisi ainoastaan Euroopan talousalueen ulkopuolella asuvalle luottolaitokselle määrättyjä veroja.

1.4 Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta

13 §. Pykälän 1 momentissa olevaan luetteloon lisättäisiin uusi kohta, jonka mukaan myös tutkijadirektiivin mukaisen oleskeluluvan haltija voisi lähdeverotuksen sijasta vali-

ta, että häntä verotetaan ansiotuloistaan verotusmenettelyssä progressiivisen tuloveroasteikon mukaan. Edellytyksenä on, että hän verovuonna saa vähintään 75 prosenttia ansiotuloistaan Suomesta.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan vuoden 2008 alusta. Vuoden 2008 tuloveroasteikkolakia sovellettaisiin vuodelta 2008 toimitettavassa verotuksessa ja muita lakeja sovellet-

taisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2008 toimitettavasta verotuksesta alkaen. Tuloverolain 105 §:ään liittyisi siirtymäsäännös, jonka nojalla vuonna 2008 opintorahavähennyksen täysimäärä olisi 2 300 euroa, johtuen siitä, että opintorahan korottaminen tulisi voimaan kesken verovuoden 2008.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Vuoden 2008 tuloveroasteikkolaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
 Vuodelta 2008 toimitettavassa verotuksessa määrätään tuloverolain (1535/1992) perusteella valtiolle ansiotulosta suoritettava tulovero progressiivisen tuloveroasteikon mukaan seuraavasti:

2 §
 Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
12 600 — 20 800	8	8,5
20 800 — 34 000	705	19,0
34 000 — 62 000	3 213	23,5
62 000 —	9 793	31,5

2.

Laki**tuloverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 47 §:n 4 momentti, 57 §, 100 §:n 2—4 momentti, 101 §:n 3 ja 4 momentti, 105 § ja 105 a §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä on 47 §:n 4 momentti laissa 56/2004, 57 § ja 100 §:n 2 momentti laissa 896/2001, 101 §:n 3 ja 4 momentti laissa 1126/1996, 105 § laissa 409/2005 ja 105 a §:n 2 momentti laissa 1218/2006, sekä
lisätään 4 lukuun uusi 92 c § ja lakiin uusi 95 a § seuraavasti:

47 §

Omaisuu den hankintamenon laskemista koskevia erityisiä säännöksiä

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osuudet tiettyyn omaisuuteen, sijoitusrahaston rahasto-osuudet ja yhteissijoitusyrityksen osuudet katsotaan luovutetuiksi, jollei verovelvollinen muuta näytä, siinä järjestyksessä kuin ne on saatu. Omaisuu den luovutusjärjestystä ratkaistaessa omaisuus katsotaan saaduksi samana ajankohtana, josta sen omistusaika luovutusvoiton verotuksessa lasketaan.

57 §

Lahjoitusvä hennys

Yhteisö saa valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävällä tavalla vähentää tulostaan:

1) vähintään 850 euron ja enintään 250 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty tiedettä, taidetta tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen Euroopan talousalueeseen kuuluvalla valtiolle tai Euroopan talousalueella olevalle julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle taikka näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle;

2) vähintään 850 euron ja enintään 50 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty tiedettä, taidetta tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tar-

koitukseen sellaiselle Verohallituksen nimeämälle Euroopan talousalueella olevalle yhdistykselle, säätiölle tai edellä mainittujen yhteydessä olevalle rahastolle, jonka varsinaisena tarkoituksena on tieteen tai taiteen tukeminen taikka suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttäminen.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua Verohallituksen nimeämän tahon on toimitettava vuosittain Verohallitukselle tiedot saamistaan vähennyskelpoisista lahjoituksista, niiden antajista ja siitä, mihin tarkoitukseen lahjoitus on käytetty. Verohallitukselle on lisäksi toimitettava viimeksi päättyneen toimintavuoden toimintakertomus, tuloslaskelma ja tase. Verohallitus antaa tarkemmat määräykset tietojen antamistavasta ja -ajankohdasta.

92 c §

Rikoksen hyvittäminen työsuorituksella

Veronalaista tuloa ei ole taloudellinen hyöty, jonka rikoksen tekijä saa hyvittämällä rikoksesta aiheutuneen vahingon asianomistajalle suorittamallaan työsuorituksella rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetussa laissa (1015/2005) tarkoitettua sovittelun perusteella.

95 a §

Työasuntovähennys

Jos verovelvollinen on varsinaisen työpaikkansa sijainnin vuoksi vuokrannut käyt-

töönsä asunnon (*työasunto*) ja verovelvollisella on myös toinen asunto, jossa hän puolisonsa tai alaikäisen lapsensa kanssa asuu (*vakituinen asunto*), vähennetään verovelvollisen tulohankkimiskuluina 250 euroa jokaista sellaista täyttä kalenterikuukautta kohti, jona hänellä on ollut kaksi asuntoa (*työasuntovähennys*). Vähennyksenä myönnetään kuitenkin enintään verovelvollisen työasunnosta maksamaa vuokraa vastaava määrä. Vähennyksen myöntäminen edellyttää, että vakituinen asunto sijaitsee yli 100 kilometrin etäisyydellä työasunnosta ja siitä varsinaisesta työpaikasta, jonka sijainnin vuoksi työasunto on hankittu.

Verovelvolliselle myönnetään 1 momentissa säädetyin edellytyksin työasuntovähennys myös silloin, kun verovelvollisella on työasunnon lisäksi vakituinen asunto toisen varsinaisen työpaikan sijainnin vuoksi, vaikka verovelvollinen asuisi vakituudessa asunnoissaan yksin.

Jos verovelvollinen on varsinaisen työpaikkansa sijainnin vuoksi saanut työnantajalta asuntoedun, verovelvolliselle myönnetään työasuntovähennys 1 ja 2 momentissa säädetyin edellytyksin. Tällöin vähennyksenä myönnetään enintään asunnon luontoisetuaro-voa vastaava määrä.

Vähennystä ei myönnetä, jos verovelvollinen on saanut toisella paikkakunnalla asumiseen liittyvää verovapaata korvausta tai etuutta, eikä siltä osin kuin verovelvollinen on muun säännöksen nojalla vähentänyt asunnon käyttöön liittyviä kustannuksia verovuodelta toimitetussa verotuksessaan. Kotitalousvähennys ei kuitenkaan estä työasuntovähennyksen myöntämistä.

Jos vähennyksen edellytykset täyttyvät molempien puolisoitten osalta ja molemmat puoliset ovat vaatineet vähennystä, vähennys myönnetään sille puolisolle, jonka puhdas ansiotulo on suurempi.

100 §

Valtionverotuksen eläketulovähennys

Täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että luvulla 3,53 kerrotun täyden kansaneläkkeen määrästä vähennetään progressiivisen tuloveroasteikon alimman verotet-

tavan tulon määrä ja jäännös pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään.

Eläketulovähennys ei kuitenkaan voi olla eläketulon määrää suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo on suurempi kuin täyden eläketulovähennyksen määrä, eläketulovähennystä pienennetään 53 prosentilla määrästä, jolla puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän.

Valtionverotuksen täyden eläketulovähennyksen määrää laskettaessa täytenä kansaneläkkeenä pidetään yksinäiselle henkilölle verovuonna maksetun täysimääräisen kansaneläkkeen määrää.

101 §

Kunnallisverotuksen eläketulovähennys

Kunnallisverotuksen täyden eläketulovähennyksen määrää laskettaessa täytenä kansaneläkkeenä pidetään verovuonna yksinäiselle henkilölle maksetun täysimääräisen kansaneläkkeen määrää.

Poiketen siitä, mitä edellä säädetään, verovelvolliselle, johon sovelletaan tämän lain puolisoa koskevia säännöksiä, myönnetään kunnallisverotuksessa puolison eläketulovähennys. Puolison eläketulovähennys lasketaan edellä 2 ja 3 momentissa säädetyllä tavalla. Puolison täytenä kansaneläkkeenä pidetään verovuonna puolisolle maksetun täysimääräisen kansaneläkkeen määrää.

105 §

Kunnallisverotuksen opintorahavähennys

Jos verovelvollinen on saanut opintotukilaissa tarkoitettua opintorahaa, hänen puhtaasta ansiotulostaan vähennetään kunnallisverotuksen opintorahavähennys. Sen täysi määrä on 2 600 euroa, kuitenkin enintään opintorahan määrä. Vähennystä pienennetään 50 prosentilla siitä määrästä, jolla verovelvollisen puhtaan ansiotulon määrä ylittää opintorahavähennyksen täyden määrän.

105 a §

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys

Vähennys on 51 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta tulojen 7 230 euron määrään saakka ja sen ylittävältä osalta 28 prosenttia. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 3 570 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 14 000 euroa vähennyksen määrä

pienenee 4,5 prosentilla puhtaan ansiotulon 14 000 euroa ylittävältä osalta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2008 toimitettavassa verotuksessa. Tuloverolain 105 §:ssä säädetyn opintorahavähennyksen täysi määrä vuonna 2008 on 2 300 euroa, kuitenkin enintään opintorahan määrä.

3.

Laki**verotusmenettelystä annetun lain 17 ja 52 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotusmenettelystä 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1558/1995) 52 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohta ja
lisätään 17 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 565/2004, 775/2004 ja 1224/2006, uusi 10 momentti, jolloin nykyinen 10 momentti siirtyy 11 momentiksi, seuraavasti:

17 §

Muita tietoja koskeva sivullisen tiedonantovelvollisuus

Luottolaitoksen, ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (1608/1993) tarkoitetun sivukonttorin ja edustuston, sijoituspalveluyrityksen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja Suomessa annetussa laissa (580/1996) tarkoitetun ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen ja edustuston, tilinhoitajayhteisön ja sen asiamiehen ja muun arvopapereiden säilyttäjän on toimitettava verohallinnolle verotusta varten verovelvollisen saaman luovutusvoiton ja -tappion laskemiseksi tarpeelliset tiedot arvopapereiden myynneistä ja muista luovutuksista siltä osin kuin nämä tiedot ovat tiedonantovelvollisella.

52 §

Verosta vastuussa olevat

Verosta ovat vastuussa:

5) elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetussa laissa (122/1919) tarkoitettu edustaja on vastuussa verosta, joka on määrätty Euroopan talousalueen ulkopuolella asuvalle henkilölle; ja

6) Euroopan talousalueen ulkopuolella asuvalle luottolaitokselle määrätystä verosta on vastuussa luottolaitoksen sivukonttorin johtaja silloin, kun luottolaitoksella on sivukonttori Suomessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tiedonantovelvollisuutta koskevia muutoksia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2008 annettaviin tietoihin. Tietojen koekäyttöä varten tietoja voidaan luovuttaa verohallinnolle jo vuodelta 2007.

4.

Laki**rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta 11 päivänä elokuuta 1978 annetun lain (627/1978) 13 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 856/2005, seuraavasti:

13 §

Verotusmenettelystä annetun lain mukaisessa järjestyksessä verotetaan:

1) muut kuin 3 §:ssä mainitut lähdeverotuksen piiriin kuuluvat tulot;

2) eläke;

3) Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa asuvan rajoitetusti verovelvollisen vaatimuksesta muukin ansiotulo, jos verovelvollisen verovuonna Suomesta saama puhdas ansiotulo on vähintään 75 prosenttia hänen Suomesta ja muualta verovuonna yhteensä saamastaan puhtaasta ansiotulosta;

4) kolmansien maiden kansalaisten erityisestä maahanpääsytymenettelystä tieteellistä tutkimusta varten annetussa neuvoston direktiivissä (2005/71/EY) tarkoitettun oleskeluluvan haltijan, joka Suomessa on rajoitetusti verovelvollinen, vaatimuksesta muukin an-

siotulo, jos verovelvollisen verovuonna Suomesta saama puhdas ansiotulo on vähintään 75 prosenttia hänen Suomesta ja muualta verovuonna yhteensä saamasta puhtaasta ansiotulosta;

5) elokuvafilmin käyttämisestä tai käyttöoikeudesta saatu korvaus.

Sovellettaessa 1 momentin 3 tai 4 kohtaa:

Vain osan verovuotta rajoitetusti verovelvollisena olleen kaikki verovuoden aikana saamat ansiotulot otetaan huomioon 1 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuja osuuksia laskettaessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
 ta 20 .

Helsingissä 13 päivänä syyskuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Jyrki Katainen*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

2.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 47 §:n 4 momentti, 57 §, 100 §:n 2—4 momentti, 101 §:n 3 ja 4 momentti, 105 § ja 105 a §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä on 47 §:n 4 momentti laissa 56/2004, 57 § ja 100 §:n 2 momentti laissa 896/2001, 101 §:n 3 ja 4 momentti laissa 1126/1996, 105 § laissa 409/2005 ja 105 a §:n 2 momentti laissa 1218/2006, sekä
lisätään 4 lukuun uusi 92 c § ja lakiin uusi 95 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

47 §

47 §

Omaisuu den hankintamenon laskemista koskevia erityisiä säännöksiä

Omaisuu den hankintamenon laskemista koskevia erityisiä säännöksiä

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osuudet tiettyyn omaisuuteen, sijoitusrahaston rahasto-osuudet ja yhteissijoitusyrityksen osuudet katsotaan luovutetuiksi, jollei verovelvollinen muuta näytä, siinä järjestyksessä kuin ne on saatu.

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osuudet tiettyyn omaisuuteen, sijoitusrahaston rahasto-osuudet ja yhteissijoitusyrityksen osuudet katsotaan luovutetuiksi, jollei verovelvollinen muuta näytä, siinä järjestyksessä kuin ne on saatu. *Omaisuu den luovutusjärjestystä ratkaistaessa omaisuus katsotaan saaduksi samana ajankohtana, josta sen omistusaika luovutusvoiton verotuksessa lasketaan.*

57 §

57 §

Lahjoitusvähennys

Lahjoitusvähennys

Yhteisö saa valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävällä tavalla vähentää tulostaan:

1) vähintään 850 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen Suomen valtiolle, suomalaiselle yliopistolle tai korkeakoululle *taikka sellaiselle verohallituksen nimeämälle suomalaiselle yhdistykselle, laitokselle tai säätiölle, jonka varsinaisena tarkoituksena on suomalaisen kult-*

Yhteisö saa valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävällä tavalla vähentää tulostaan:

1) vähintään 850 euron *ja enintään 250 000 euron* suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty *tiedettä, taidetta tai* suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen *Euroopan talousalueeseen kuuluvalle valtiolle tai Euroopan talousalueella olevalle julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle taikka näiden yhteydessä*

tuuriperinteen säilyttäminen;

2) vähintään 850 euron ja enintään 25 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen Suomen valtiolle, suomalaiselle yliopistolle tai korkeakoululle taikka sellaiselle verohallituksen nimeämälle suomalaiselle yhdistykselle, laitokselle tai säätiölle, jonka varsinaisena tarkoituksena on tieteen tai taiteen tukeminen.

olevalle yliopistorahastolle;

2) vähintään 850 euron ja enintään 50 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty tiedettä, taidetta tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen sellaiselle Verohallituksen nimeämälle Euroopan talousalueella olevalle yhdistykselle, säätiölle tai edellä mainittujen yhteydessä olevalle rahastolle, jonka varsinaisena tarkoituksena on tieteen tai taiteen tukeminen taikka suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttäminen.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna Verohallituksen nimeämän tahon on toimitettava vuosittain Verohallitukselle tiedot saamistaan vähennyskelpoisista lahjoituksista, niiden antajista ja siitä, mihin tarkoitukseen lahjoitus on käytetty. Verohallitukselle on lisäksi toimitettava viimeksi päättyneen toimintavuoden toimintakertomus, tuloslaskelma ja tase. Verohallitus antaa tarkemmat määräykset tietojen antamistavasta ja -ajankohdasta.

92 c §

Rikoksen hyvittäminen työsuorituksella

Veronalaista tuloa ei ole taloudellinen hyöty, jonka rikoksen tekijä saa hyvittämällä rikoksesta aiheutuneen vahingon asianomistajalle suorittamallaan työsuorituksella rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetussa laissa (1015/2005) tarkoitettua sovittelun perusteella.

Tulonhankkimismenot

Tulonhankkimismenot

95 a §

Työasuntovähennys

*Jos verovelvollinen on varsinaisen työpaikkansa sijainnin vuoksi vuokrannut käyttöönsä asunnon (**työasunto**) ja verovelvollisella on myös toinen asunto, jossa hän puolisonsa tai alaikäisen lapsensa kanssa asuu (**vakituinen asunto**), vähennetään verovelvollisen tulon-*

hankkimiskuluina 250 euroa jokaista sellaista täyttä kalenterikuukautta kohti, jona hänellä on ollut kaksi asuntoa (työasuntovähennys). Vähennyksenä myönnetään kuitenkin enintään verovelvollisen työasunnosta maksamaa vuokraa vastaava määrä. Vähennyksen myöntäminen edellyttää, että vakituinen asunto sijaitsee yli 100 kilometrin etäisyydellä työasunnosta ja siitä varsinaisesta työpaikasta, jonka sijainnin vuoksi työasunto on hankittu.

Verovelvolliselle myönnetään 1 momentissa säädetyn edellytyksin työasuntovähennys myös silloin, kun verovelvollisella on työasunnon lisäksi vakituinen asunto toisen varsinaisen työpaikan sijainnin vuoksi, vaikka verovelvollinen asuisi vakituudessa asunnossaan yksin.

Jos verovelvollinen on varsinaisen työpaikkansa sijainnin vuoksi saanut työnantajalta asuntoedun, verovelvolliselle myönnetään työasuntovähennys 1 ja 2 momentissa säädetyn edellytyksin. Tällöin vähennyksenä myönnetään enintään asunnon luontoisetuuden vastaava määrä.

Vähennystä ei myönnetä, jos verovelvollinen on saanut toisella paikkakunnalla asumiseen liittyvää verovapaata korvausta tai etuutta, eikä siltä osin kuin verovelvollinen on muun säännöksen nojalla vähentänyt asunnon käyttöön liittyviä kustannuksia verovuodelta toimitetussa verotuksessaan. Kotitalousvähennys ei kuitenkaan estä työasuntovähennyksen myöntämistä.

Jos vähennyksen edellytykset täyttyvät molempien puolisoitten osalta ja molemmat puoliset ovat vaatineet vähennystä, vähennys myönnetään sille puolisolalle, jonka puhdas ansiotulo on suurempi.

100 §

Valtionverotuksen eläketulovähennys

Täyden eläketulovähennyksen määrä laskeaan siten, että luvulla 2,22 kerrotun täyden kansaneläkkeen määrästä vähennetään progressiivisen tuloveroasteikon alimman verotettavan tulon määrä ja jäännös pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään.

100 §

Valtionverotuksen eläketulovähennys

Täyden eläketulovähennyksen määrä laskeaan siten, että luvulla 3,53 kerrotun täyden kansaneläkkeen määrästä vähennetään progressiivisen tuloveroasteikon alimman verotettavan tulon määrä ja jäännös pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään.

Eläketulovähennys ei kuitenkaan voi olla eläketulon määrää suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo on suurempi kuin täyden eläketulovähennyksen määrä, eläketulovähennystä pienennetään 70 prosentilla määrästä, jolla puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän.

Valtionverotuksen täyden eläketulovähennyksen määrää laskettaessa täytenä kansaneläkkeenä pidetään yksinäiselle henkilölle verovuonna *ensimmäisessä kuntaryhmässä* maksetun täysimääräisen kansaneläkkeen määrää.

101 §

Kunnallisverotuksen eläketulovähennys

Kunnallisverotuksen täyden eläketulovähennyksen määrää laskettaessa täytenä kansaneläkkeenä pidetään verovuonna yksinäiselle henkilölle *ensimmäisessä kuntaryhmässä* maksetun täysimääräisen kansaneläkkeen määrää.

Poiketen siitä, mitä edellä säädetään, verovelvolliselle, johon sovelletaan tämän lain puolisoa koskevia säännöksiä, myönnetään kunnallisverotuksessa puolison eläketulovähennys. Puolison eläketulovähennys laskeaan edellä 2 ja 3 momentissa säädetyllä tavalla. Puolison täytenä kansaneläkkeenä pidetään verovuonna puolisolalle *ensimmäisessä kuntaryhmässä* maksetun täysimääräisen kansaneläkkeen määrää.

105 §

Kunnallisverotuksen opintorahavähennys

Jos verovelvollinen on saanut opintotukilaissa tarkoitettua opintorahaa, hänen puhtaasta ansiotulostaan vähennetään kunnallisverotuksen opintorahavähennys. Sen täysi määrä on 2 200 euroa, kuitenkin enintään opintorahan määrä. Vähennystä pienennetään 50 prosentilla siitä määrästä, jolla verovelvollisen puhtaan ansiotulon määrä ylittää opintorahavähennyksen täyden määrän.

Eläketulovähennys ei kuitenkaan voi olla eläketulon määrää suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo on suurempi kuin täyden eläketulovähennyksen määrä, eläketulovähennystä pienennetään 53 prosentilla määrästä, jolla puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän.

Valtionverotuksen täyden eläketulovähennyksen määrää laskettaessa täytenä kansaneläkkeenä pidetään yksinäiselle henkilölle verovuonna maksetun täysimääräisen kansaneläkkeen määrää.

101 §

Kunnallisverotuksen eläketulovähennys

Kunnallisverotuksen täyden eläketulovähennyksen määrää laskettaessa täytenä kansaneläkkeenä pidetään verovuonna yksinäiselle henkilölle maksetun täysimääräisen kansaneläkkeen määrää.

Poiketen siitä, mitä edellä säädetään, verovelvolliselle, johon sovelletaan tämän lain puolisoa koskevia säännöksiä, myönnetään kunnallisverotuksessa puolison eläketulovähennys. Puolison eläketulovähennys laskeaan edellä 2 ja 3 momentissa säädetyllä tavalla. Puolison täytenä kansaneläkkeenä pidetään verovuonna puolisolalle maksetun täysimääräisen kansaneläkkeen määrää.

105 §

Kunnallisverotuksen opintorahavähennys

Jos verovelvollinen on saanut opintotukilaissa tarkoitettua opintorahaa, hänen puhtaasta ansiotulostaan vähennetään kunnallisverotuksen opintorahavähennys. Sen täysi määrä on 2 600 euroa, kuitenkin enintään opintorahan määrä. Vähennystä pienennetään 50 prosentilla siitä määrästä, jolla verovelvollisen puhtaan ansiotulon määrä ylittää opintorahavähennyksen täyden määrän.

Voimassa oleva laki

105 a §

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys

Vähennys on 49 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta tulojen 7 230 euron määrään saakka ja sen ylittävältä osalta 26 prosenttia. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 3 250 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 14 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 4 prosentilla puhtaan ansiotulon 14 000 euroa ylittävältä osalta.

105 a §

Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys

Vähennys on 51 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta tulojen 7 230 euron määrään saakka ja sen ylittävältä osalta 28 prosenttia. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 3 570 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 14 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 4,5 prosentilla puhtaan ansiotulon 14 000 euroa ylittävältä osalta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2008 toimitettavassa verotuksessa. Tuloverolain 105 §:ssä säädetyn opintorahavähennyksen täysi määrä vuonna 2008 on 2 300 euroa, kuitenkin enintään opintorahan määrä.

3.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain 17 ja 52 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan verotusmenettelystä 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1558/1995) 52 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohta ja lisätään 17 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 565/2004, 775/2004 ja 1224/2006, uusi 10 momentti, jolloin nykyinen 10 momentti siirtyy 11 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

17 §

Muita tietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus

Ehdotus

17 §

Muita tietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus

Luottolaitoksen, ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annettussa laissa (1608/1993) tarkoitettun sivukonttorin ja edustuston, sijoituspalveluyrityk-

sen, ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalveluja Suomessa annetussa laissa (580/1996) tarkoitetun ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen ja edustuston, tilinhoitajayhteisön ja sen asiamiehen ja muun arvopapereiden säilyttäjän on toimitettava verohallinnolle verotusta varten verovelvollisen saaman luovutusvoiton ja -tappion laskemiseksi tarpeelliset tiedot arvopapereiden myynneistä ja muista luovutuksista siltä osin kuin nämä tiedot ovat tiedonantovelvollisella.

---

52 §

Verosta vastuussa olevat

Verosta ovat vastuussa:

---

5) Suomessa oleva edustaja on vastuussa henkilölle, joka ei asu Suomessa, määrätystä verosta; ja

6) ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttorin johtaja on vastuussa luottolaitokselle määrätystä verosta silloin, kun luottolaitoksella on sivukonttori Suomessa.

---

52 §

Verosta vastuussa olevat

Verosta ovat vastuussa:

---

5) elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetussa laissa (122/1919) tarkoitettu edustaja on vastuussa verosta, joka on määrätty Euroopan talousalueen ulkopuolella asuvalle henkilölle; ja

6) Euroopan talousalueen ulkopuolella asuvalle luottolaitokselle määrätystä verosta on vastuussa luottolaitoksen sivukonttorin johtaja silloin, kun luottolaitoksella on sivukonttori Suomessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

Tiedonantovelvollisuutta koskevia muutoksia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2008 annettaviin tietoihin. Tietojen koekäyttöä varten tietoja voidaan luovuttaa verohallinnolle jo vuodelta 2007.

4.

Laki**rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta 11 päivänä elokuuta 1978 annetun lain (627/1978) 13 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 856/2005, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

13 §

Verotusmenettelystä annetun lain mukaisessa järjestyksessä verotetaan:

1) muut kuin 3 §:ssä mainitut lähdeverotuksen piiriin kuluvat tulot;

2) eläke;

3) Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa asuvan rajoitetusti verovelvollisen vaatimuksesta muukin ansiotulo, jos verovelvollisen verovuonna Suomesta saama puhdas ansiotulo on vähintään 75 prosenttia hänen Suomesta ja muualta verovuonna yhteensä saamastaan puhtaasta ansiotulosta;

4) elokuvafilmin käyttämisestä tai käyttöoikeudesta saatu korvaus.

Sovellettaessa 1 momentin 3 kohtaa:

Vain osan verovuotta rajoitetusti verovelvollisena olleen kaikki verovuoden aikana saamat ansiotulot otetaan huomioon 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja osuuksia laskettaessa.

Ehdotus

13 §

Verotusmenettelystä annetun lain mukaisessa järjestyksessä verotetaan:

1) muut kuin 3 §:ssä mainitut lähdeverotuksen piiriin kuluvat tulot;

2) eläke;

3) Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa asuvan rajoitetusti verovelvollisen vaatimuksesta muukin ansiotulo, jos verovelvollisen verovuonna Suomesta saama puhdas ansiotulo on vähintään 75 prosenttia hänen Suomesta ja muualta verovuonna yhteensä saamastaan puhtaasta ansiotulosta;

4) *kolmansien maiden kansalaisten erityisesti maahanpääsymenettelystä tieteellistä tutkimusta varten annetussa neuvoston direktiivissä (2005/71/EY) tarkoitettun oleskeluluvan haltijan, joka Suomessa on rajoitetusti verovelvollinen, vaatimuksesta muukin ansiotulo, jos verovelvollisen verovuonna Suomesta saama puhdas ansiotulo on vähintään 75 prosenttia hänen Suomesta ja muualta verovuonna yhteensä saamasta puhtaasta ansiotulosta;*

5) elokuvafilmin käyttämisestä tai käyttöoikeudesta saatu korvaus.

Sovellettaessa 1 momentin 3 tai 4 kohtaa:

Vain osan verovuotta rajoitetusti verovelvollisena olleen kaikki verovuoden aikana saamat ansiotulot otetaan huomioon 1 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuja osuuksia laskettaessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
 ta 20 .